

Enonkosken kunta

Talousarvio 2018 ja
taloussuunnitelma 2019-2020

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	1
1 Yleinen ja taloudellinen katsaus	3
1.1 Kansantalouden kehitys	3
1.2 Kuntatalous	4
1.3 Savonlinnan seudun ja kunnan kehitysnäkymät	5
1.4 Sote- ja maakuntauudistus	7
1.5 Enonkosken kunnan taloudellinen tilanne	8
1.6 Vuoden 2018 talousarvioesityksen lähtökohtia	9
1.7 Käyttötalous (ulkoinen)	9
1.8 Enonkosken kunnan investoinnit vuodelle 2018	9
1.9 Tulojakauma ja menot hallinnonaloittain (ulkoinen)	10
2 Kunnan kehittämisen lähtökohtia	12
2.1 Verotus, taksat ja valtionosuudet	12
2.2 Lainoitus vuosille 2018–2020	12
2.3 Tulevaisuus	12
2.4 Seuranta	13
2.4.1 Riskien hallinta	13
2.5 Sitovuus	13
2.6 Yhteistoiminta	13
3 Henkilöstö	14
4 Kuntastrategian jalkauttaminen talousarvion tavoitteenasettelun perustana	16
4.1 Strategiasta tavoitteisiin	16
4.2 Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2018	18
4.3 Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet vuodelle 2018	20
5 Käyttötalousosa (sisäinen/ulkoinen)	22
5.1 Kunnanhallitus	22
5.2 Sivistyslautakunta	35
5.3 Vapaa-aikalautakunta	42
5.4 Tekninen lautakunta	48
6 Investointiosa	56
7 Rahoitusosa	59
8 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	61
9 Tuloaskelma (ulkoinen)	62
10 Talousarvion 2018 määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	63

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kunnan elinvoimaisuuden parantamista ja toimintojen kehittämistä muuttuvassa toimintaympäristössä

Vuoden 2018 talousarviota on päästy valmistelemaan pitkästä aikaa tilanteessa, jossa yleinen taloustilanne on kääntynyt parempaan ja kaikki talousennusteet ennakoivat tulevalle vuodelle talouskasvua. Koko vuoden 2017 talousennusteet paranivat mitä pitemmälle syksyä menttiin. Kaikki kunnat eivät käänteestä näytä vielä hyötyvän. Kunnat ovat jakaantuneet entistä enemmän. Yleisesti tarkasteltuna kuntien taloudellinen tilanne on kuitenkin vielä haastava. Verotulot eivät vielä kasva ja valtionosuudet eivät vastaa täysin kustannuskehitystä.

Sote- ja maakuntauudistukseen tuli aikalisä kesällä, kun hallitus jatkoi uudistuksen voimaantuloaikaa vuodelle. Uudistuksen lait tulevat eduskuntakäsittelyyn vuoden 2018 puolella. Toisin sanoen tässä talousarviossa mahdollista uudistusta ei ole voitu huomioida.

Kunnan talousarviota on valmisteltu hyvin tiukalla raamilla, kun ennakkotietojen mukaan verorahoitus ei juurikaan parane vuoden 2017 tasosta. Verorahoituksen ennusteet kuntamme osalta kylläkin paranivat koko ajan vuoden 2017 mittaan. Toisaalta kunta-alan työntekijöiden palkkasopimus päättyy helmikuussa 2018 ja näin ollen tuleva henkilöstökulukehitys oli valmisteluvaiheessa täysin auki. Talousarviota laadittiin 1 %:n palkankorotusvaralla.

Talousarviossa toimintatuottojen ennakoidaan vähenevän 81 149 euroa (-5,9 %). Tuotoissa näkyy se, että puunmyyntituloja on tiputettu kestävämmälle tasolle 250 000 eurosta 170 000 euroon. Toimintamenoissa henkilöstökulut tippuivat -51 396 euroa (-2,4 %), vaikka palkkavaraus tehtiin 1 prosenttiyksikön korotuksella. Tämä johtuu siitä, että henkilösivukulujen ennakoidaan laskevan. Asiakaspalvelujen ostot ovat talousarvion suurin yksittäinen menoerä (6,1 milj. euroa). Ja näissä nimenomaan sote-palvelut. Asiakaspalvelujen ostojen on arvioitu hiukan laskevan, -88 674 euroa (-1,2 %). Selittyy sillä, että sosiaalitoimen ostopalvelukustannuksia on toteuman perusteella arvioitu edellisvuotta pienemmäksi.

Toimintamenot ovat vuonna 2018 kaiken kaikkiaan -10 533 631 euroa. Tämä on -50 534 euroa (-0,5 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Näillä eväillä toimintakate on pysynyt melkein vuoden 2017 tasolla, ollen -9 247 490 milj. euroa ja nousua vain 30 615 euroa (0,3 %).

Verorahoitus koostuu 5 265 594 euron (+3 613 euroa) valtionosuudesta ja 4 674 000 euron (+121 000 euroa) verotuloista.

Vuosikate vahvistuu +53 998 euroa, ollen talousarviovuonna 712 104 euroa.

Poistojen arvioidaan nousevan -485 889 eurosta -602 747 euroon (24,1 %). Tähän vaikuttaa ennen kaikkea isot ohjelmistoinvestoinnit vuoden 2017 puolella, jolloin uusittiin palkka- ja taloushallinnon ohjelmat sekä otettiin käyttöön sähköinen asianhallintaohjelmisto.

Poistojen jälkeen vuoden 2018 tulos on 109 357 euroa ylijäämäinen.

Talousarvion investointimenot ovat tavanomaista suuremmat. Nettoinvestoinnit ovat 1 658 000 euroa. Investoinneissa on varauduttu teollisuushalli 1:n (ns. venehalli) 1 000 neliön laajennukseen. Toteutuessaan tämä olisi Enonkosken kunnan ensimmäinen teollinen investointi 16 vuoteen. Vuonna 2001 kunta rakensi teollisuushalli 3:n (ns. talotehdas). Laajennuksen arvioidut kustannukset ovat 1 milj. euron luokkaa. Toinen merkittävä investointi on käyttöveden varmistaminen. Tähän on varattu 340 000 euroa. Toteutus tapahtuu Tontonlammen läheisyydessä olevalta porakaivo-pumppuasemalta nykyiseen runkolinjaan. Investointi käsittää pumppuaseman rakentamisen ja n. 1,5 km:n linjan vedon. Investointiohjema sisältää myös torialueen ja Sahalammen kunnostusta.

Kaiken kaikkiaan talousarvioesitykseen sisältyy jälleen kerran haasteita ja epävarmuustekijöitä, mutta myös kehittämistä ja katsetta tulevaisuuteen. Kunnan tärkeät tukipalvelut eli palkka- ja taloushallinto on saatu turvattua Kuntien Taitoa Oy:n kanssa solmitulla sopimuksella. Aiemmin henkilöstön vaihtuvuus on ollut ongelmana ja epävarmuus palvelujen toteutuksesta jatkuvaa. Taitoan sopimukseen liittyy myös ohjelmistojen uusiminen. Tämä taas vaatii ennen kaikkea kunnantalon henkilöstöltä uuden opettelua ja muutosvaiheessa lisätyötä. Muutokset ovat kuitenkin välttämättömiä tehdä. Muutoksen jälkeen voimme katsoa luottavammin tulevaisuuteen ja voimme palvella kuntalaisia entistä paremmin ja joustavammin, näin uskon.

Toisaalta teollisuushallin laajennus voisi tuoda mukanaan positiivista kehitystä kuntaan, hyvin onnistuneen tapahtumavuoden 2017 jälkeen.

Tätä kirjoittaessani kuntastrategian valmistelu on vielä kesken. Parhaimmillaan kuntastrategia vauhdittaa kunnan orastavaa, positiivista kehitystä ja saa aikaan mielekästä yhdessä tekemisen innostusta ja kääntää katseet tulevaan. Toivon päättäjille viisautta strategian laadintaan. Näyttää siltä, että kunnan kehittäminen kiinnostaa kuntalaisia. Osana strategiatyötä toteutettiin kuntalaiskysely, johon saatiin vastauksia 240 kappaletta! Tämä on todella ilahduttavaa ja kyselyn tuloksia tullaan käyttämään kunnan kehittämistyössä. Tästä rohkaistuneena tulemme toteuttamaan pienimuotoisempia kyselyjä kuntalaisille aika ajoin. Liittyen vaikka kehittämiskohteisiin tai palveluihin tai jopa päätöksentekoon. Tämän mahdollistaa sähköinen asianhallintajärjestelmä, jolla esimerkiksi valmisteilla olevat asiat saadaan reaaliaikaisesti kunnan kotisivuille entistä kattavammin. Yksi ensi vuoden tärkeimmistä kehittämisen painopisteistä onkin kuntalaisten osallisuuden huomioiminen ja kehittäminen. Tämä vahvistaa entisestään yhteisöllisyyttä ja antaa pohjaa elinvoimaisuuden kehittämiseksi.

Kari Kuuramaa, kunnanjohtaja

1 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

1.1 Kansantalouden kehitys

Taloudessa on tapahtunut selkeä käänne parempaan vuoden 2017 aikana. Talouden suuntaa seuraavat tahot, Suomen Pankki mukaan lukien, ovat joutuneet korjaamaan talousennusteitaan paremmiksi. Talousennusteet lupaavat kasvun jatkuvan vahvana ja ulottuvan tasaisesti eri maihin ja toimialoille. Inflaatiovauhti on ollut edelleen vaimeaa, mutta ennusteiden mukaan palautuisi pikkuhiljaa tavoitteiden mukaiseksi i. noin kahteen prosenttiyksikköön.

Suomen talous on osa euroalueen taloutta. EKP on ylläpitänyt kasvua voimakkaasti tukevaa rahapolitiikkaa viime vuosina. Tavoitteena on ollut kestävän hintavakaustavoitteen saavuttaminen. Euroalueen talous kasvaakin rahapolitiikan tukemana.

Valtionvarainministeriön, syyskuussa 2017 julkaiseman, arvion mukaan Suomen talous on nopeassa kasvuvaiheessa. Kasvun on arvioitu olevan reilun 3 prosenttiyksikön luokkaa. Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa vuonna 2018 edelleen vahvasti aiempiin vuosiin verrattuna, tosin hieman hidastuen kuluvan vuoden kasvusta. Hidastuva kasvu johtuu pitkälti yksityisestä kulutuskysynnästä, sillä ostovoiman kasvu jää tätä vuotta hitaammaksi. Inflaation nopeutuminen heikentää palkansaajien ostovoimaa, vaikka samalla työllisyyden paraneminen tukeekin sitä.

Bruttokansantuotteen kohtuullinen kasvu parantaa työllisyyttä, tosin työttömien määrä laskee silti hitaasti. Vuonna 2018 työllisyysasteen ennakoitaan nousevan n. 70 prosenttiin ja työttömyysaste laskee n. 8 prosenttiin. Työllisyyden esteinä ovat lähinnä erilaiset alueelliset ja ammatilliset erot ja ”kohtaanto-ongelmat”.

Viennin kasvuvauhti jatkuu hyvänä ennustejaksolla i. aina vuoden 2019 loppuun, maailmankaupan vetämänä. Viennin kasvu tulee jatkossakin pääosin tavaraviennistä, mikä kasvattaa myös tuotantopanosten tuontia.

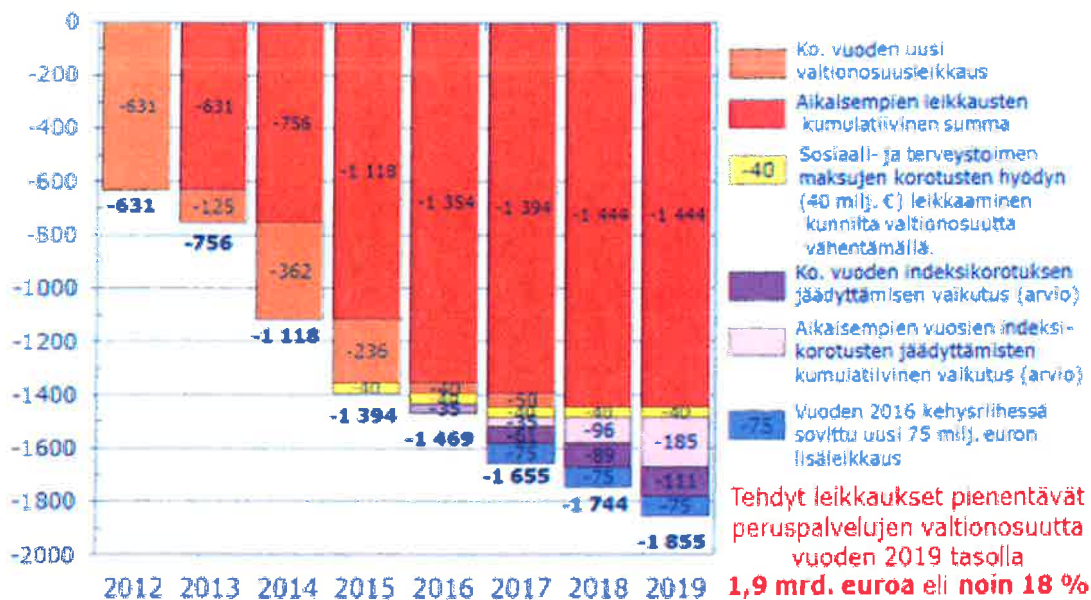
Suomen julkista taloutta ovat vahvistaneet hallituksen päättämät sopeutustoimet ja viime vuonna virinnyt talouskasvu. Myönteisestä kehityksestä huolimatta julkinen talous jää edelleen alijäämäiseksi vuosikymmenen loppuun saakka. Valtionvarainministeriön mukaan väestörakenteen muutoksesta johtuen rahoitusaseman tulisi olla ensi vuosikymmenen alussa selvästi ylijäämäinen.

Nimellisansioiden arvioidaan kasvavan vuoden 2017 aikana 0,3 %. Tämä johtuu hyvin pitkälle siitä, että sopimuspalkkoja ei korotettu ja julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 %. Vuoden 2018 palkankorotuksista neuvotellaan toimialoittain. Ansioiden nousun ennakoidaan pysyvän edelleen maltillisena ansiotason kasvaessa 1,4 % v. 2018 ja 1,6 % v. 2019.

1.2 Kuntatalous

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat vuonna 2018 maltillisesti menopaineista huolimatta. Kuntatalouden tulot kehittyvät vuonna 2018 hyvin vaatimattomasti. Vuoden 2017 yhteisöveron kasvu selittyi osaltaan kertaluonteisella vuotta 2016 koskeneella ennakontäydennysmaksulla, joka näkyi vuoden 2017 kassakertymässä. Sen vaikutus ei ulotu vuoteen 2018 ja itse asiassa yhteisöverotuotot kääntyvät laskuun. Lisäksi kunnallisveron kehitys on jäämässä hyvin vaimeaksi ja kuntien saamat valtionavut laskevat hieman. Vuonna 2018 kustannustenjaon tarkistus laskee valtionosuuksia noin 180 milj. eurolla.

Alla oleva Kuntaliiton laatima kuvio havainnollistaa tehtyjen päätöksiä vaikutusta kuntien valtionosuuksiin vuoteen 2019 asti.

* Tämän lisäksi OKM:n valtionosuusrahoitusta on leikattu noin 400 milj. € vuosina 2012-2015. Vuosina 2016-2019 toteutettavat OKM:n leikkaukset ovat arvioita yli 200 milj. € vuoden 2019 tasolla.

Lähde: Kuntaliitto

Kuntatalouden kehitysarvion perusteella vuonna 2017 negatiivisten vuosikatteiden kuntien lukumäärä olisi matalimmillaan, mutta kasvussa vuodesta 2018. Negatiivisten vuosikatteiden kunnat ovat tyypillisesti keskimääräistä pienempiä kuntia.

Kilpailukykysojimus vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin, että tuloihin. Se alentaa kuntien verotuloja muun muassa työntekijämaksujen muutosten kautta. Ilman suotuisten

työllisyysvaikutusten huomioimista kilpailukyky-sopimuksen vaikutus on lyhyellä aikavälillä julkista taloutta heikentävä. Vaikutus on kuntatalouden kehitysarviossa noin 100 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Pidemmällä aikavälillä kuitenkin myös kuntatalous hyötyy kiky-sopimuksen suotuisista vaikutuksista kasvuun ja työllisyyteen.

1.3 Savonlinnan seudun ja kunnan kehitysnäkymät

Talousnäkyneiden osalta seutukunnan odotukset ovat varovaisia. Merkittävimmät toimialat ovat matkailu, metalli-, elektroniikka- ja puuteollisuus. Suurimmat odotukset investointien ja työpaikkojen suhteen kohdistuvat pk-yrityksiin. Toisaalta nykyisestä suhdannenäkymästä huolimatta alueen suuret mekaanisen puunjalostusteollisuuden yksiköt ovat pystyneet pitämään tilauskantansa kohtuullisena ja irtisanomisilta on vältytty. Itse asiassa metsäteollisuuden hyvien näkyneiden vuoksi metsäteollisuuden laitteita rakentavan Savonlinna Worksin tilauskanta on hyvä. Samoin Punkaharjun kertopuutehdas kertoi alkusyksystä investointisuunnitelmista, joka synnyttäisi toteutuessaan kymmeniä uusia työpaikkoja. Viestit metsäpuolelta kertovat vilkkaasta puukaupasta, joten sekin tietäisi hyvää korjuu- ja kuljetuspuolen työllisyysilanteeseen

Savonlinnan seudun vahvuuksia ovat edelleen puunjalostus- ja teknologiateollisuus, palveluliiketoiminnan osaaminen ja hyvinvointimatkailu. Seudun mahdollisuuksiksi ovat nostettu mm. IT-alan avaukset, luonto- ja kulttuurimatkailu sekä Venäjän suunnalta avautuvat liiketoimintamahdollisuudet.

Rakennussektorilla on ollut seudulla selkeää taantumaa pitempään kuin ns. kasvukeskuksissa. Vuoden 2016 aikana käännettä parempaan kuitenkin tapahtui. Lisäksi isot hankkeet, kuten syväväylän siirto Savonlinnassa, näkyy maanrakennuspuolella. Tämä jättilänsävel valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä. Hanke työllistää eri aikoina reilut kolmesataa (300) työntekijää ja alihankkijaa, joista suuri osa seutukunnalta, joten sillä on merkittävä vaikutus alan työllistyvyyteen. Asuntorakentamisessa isoja uudiskohteita ei ole viime aikoina lähtenyt liikkeelle.

Etelä-Savon seutukunnittainen työttömyyden ja avoimien työpaikkojen kehitys edelliseen vuoteen ilmenee alla olevasta kuvioista. (Lähde: Työllisyyskatsaus syyskuu 2017)

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa seutukunnittain

Seutukunta	Työttömät työnhakijat			Muutos		Työttömistä	Työttömien	Muutos					
	Syys 2017	Elo 2017	Syys 2016	Syys 2017	Syys 2016	työn- hakijoista lomaudetut	työn- hakijoiden osuus työvoimasta	Syys 2017	Elo 2017	Syys 2016	Syys 2017	Syys 2016	
							%	%					
								Avoimet työpaikat					%
Mikkel	3 371	3 432	4 160	-789	-19	107	10,4	388	452	424	-36	-8	
Savonlinna	2 565	2 656	2 989	-424	-14	106	12,8	146	196	270	-124	-46	
Pieksämäki	1 205	1 254	1 476	-271	-18	55	9,3	91	134	130	-39	-30	
Etelä-Savo	7 141	7 342	8 625	-1 484	-17	268	10,9	625	782	824	-199	-24	

Työttömyysaste nousi Savonlinnan seudulla aina vuodesta 2011 (11,6 %), aina vuoteen 2015 asti (15,7 % elokuu 2015). Vuonna 2016 tapahtui käänne parempaan. Alla olevasta kaaviosta näkyy työttömyyden kehitys Etelä-Savon kuntien osalta.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Syys	Et	Syys	Muutos		Työttömistä	Työttömien	Syys	Et	Syys	Muutos	
	2017	2017	2016	Syys 2017	Syys 2016	hakijoista lomautetut	työn-hakijoiden osuus työvoimasta	2017	2017	2016	Syys 2017	Syys 2016
	Työttömät työnhakijat			%			%	Avoimet työpaikat			%	
Enonkoski	67	77	84	-17	-20	..	11,7	0	0	0	0	0
Heinävesi	179	174	195	-16	-8	13	13,4	13	12	11	2	18
Hirvensalmi	101	100	123	-22	-18	7	10,9
Joroinen	206	203	245	-39	-16	12	9,3	12	16	20	-8	-40
Juva	232	235	288	-56	-19	12	8,4	15	19	33	-18	-55
Kangasniemi	232	234	311	-79	-25	9	10,3	10	8	12	-2	-17
Mikkeli	2 622	2 670	3 154	-532	-17	76	10,4	357	414	374	-17	-5
Mäntyharju	252	257	378	-126	-33	10	10,1	10	24	27	-17	-63
Perhämäki	75	85	88	-13	-15	..	10,2	7	..	6	1	17
Pieksämäki	767	816	943	-176	-19	31	9,7	64	99	77	-13	-17
Puumala	89	86	106	-17	-16	..	10,0
Rantasalmi	188	206	234	-46	-20	..	11,9	10	10	8	2	25
Savonlinna	1 996	2 071	2 313	-317	-14	75	12,9	118	167	246	-128	-52
Sulkava	135	128	163	-28	-17	14	12,5	5	7	5	0	0
Etelä-Savo	7 141	7 342	8 625	-1 484	-17	268	10,9	625	782	824	-199	-24

Ammattiryhmittäin työttömyys on vähentynyt eniten rakennus-, korjaus- ja valmistustyössä (-21 %) ja prosessi- ja kuljetustyössä (-18 %) sekä maatalous- ja metsätyössä (-25 %). Samansuuntaisen trendin ennakoidaan jatkuvan myös ensi vuonna.

Seudun yhteisessä edunvalvonnassa korostuu Kaakon (Xamk) ammattikorkeakoulun kehittäminen, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kuituerottelutekniikkaan liittyvät seudun kärkitoimialoja tukevat osaamisalat, Metlan toiminnot, Enonkosken Riista ja kalatalouden tutkimuslaitos. Nämä ovat myös Maakuntaliiton edunvalvontalistalla. Näiden lisäksi alemman tieverkon kunnossapitäminen on puuhuollon toimivuuden kannalta tärkeä edunvalvontakohde.

Parikkalan rajanylityspaikan saaminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi mahdollistaa toteutuessaan laajan kehityskäytävän Pietarista Savonlinnan seudulle ja laajemminkin.

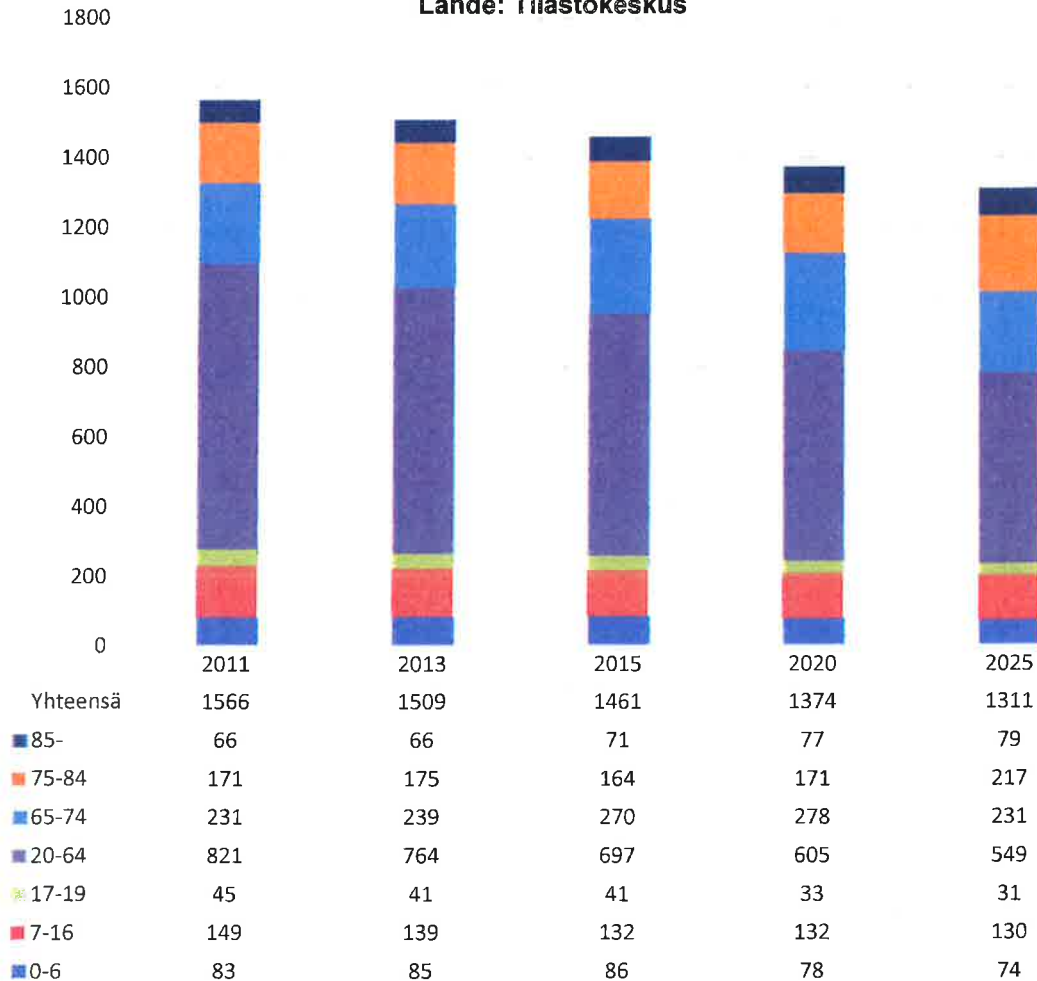
Enonkosken kunnassa asukasluku on vähentynyt vuosi vuodelta. Lisäksi tilanteen tekee haastavaksi tulevana vuosina edelleen melko korkeana pysyvä työttömyysaste ja väestön ikääntyminen. Vaikka väestön määrä kokonaisuutena laskee, niin yli 65-vuotiaiden määrä ja osuus nousevat. Tämä johtaa väistämättä siihen, että verotulopohja pienenee.

Yksi kunnan tulevien vuosien haasteista onkin ylipäätään peruspalvelujen järjestäminen ikääntyvälle väestölle nykyisen tasoisena tulopohjan heikentyessä.

Alla oleva kaavio on tilastokeskuksen ennuste väestön kehitymisestä Enonkoskella.

Enonkosken väestöennuste

Lähde: Tilastokeskus

Työpaikat yhdessä monipuolisen ja vahvan elinkeinoelämän kanssa luovat perustan, jolle kunnan kehittämistä voidaan rakentaa. Uusien työpaikkojen luominen ja elinkeinorakenteen monipuolistaminen ovat edelleen keskeisiä haasteita niin Savonlinnan seudulle kuin Enonkosken kunnallekin. Väestökehityksen taittaminen kasvuun edellyttää käytännössä myös työpaikkojen määrän kasvua. Kunnan osalta tämä edellyttää sekä yritysmyönteisen ilmapiirin ja toiminnan kehittämistä kunnan koko organisaatiossa että tonttitarjonnan kehittämistä. Kunnan kannalta pk-yrityksillä on kasvava merkitys työpaikkakasvun vauhdittajina.

1.4 Sote- ja maakuntauudistus

Sipilän hallitus linjasi, että Suomessa toteutetaan laaja alueuudistus, jonka osia ovat maakuntauudistus ja ennen kaikkea sote-uudistus. Uudistuksessa maa jaetaan 18 maakuntaan

joille tulee laaja itsehallinto ja järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystalvueluista. Toisin sanoen sote-palvelut irrotetaan kuntien järjestämisvastuusta. Lisäksi maakunnille tulee mm. pelastustoimi ja joitain valtion aluehallinnon tehtäviä (mm. TE-palvelut). Uudistus on uudelleen aikataulutettu niin, että uudet maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2020.

Uudistus tarkoittaisi toteutuessaan valtavaa muutosta kuntien toiminnoissa ja rahoituksessa. Kunnilta siirtyisi 17,7 mrd. euroa kustannuksia ja rahoitus pohjaa maakunnille. Tämä siirtymä toteutetaan niin, että kuntien tuloveroa leikataan 12,3 % ja valtionosuuksien laskennallinen sote-osa poistetaan kuntien rahoituksesta. Kuntien aseman ja merkityksen muutos peruspalvelujen tuottajasta elinvoiman kehittäjäksi on iso.

Uudistuksen uusi linjattu aikataulu näkyy alla olevassa kaaviossa. Lakiesitysten eduskuntakäsittely olisi vuoden 2018 alkupuolella niin, että osa lainsäädännöstä astuisi voimaan kesäkuussa 2018. Maakuntavaalit olisivat syksyllä.

1.5 Enonkosken kunnan taloudellinen tilanne

Vuoden 2018 talousarvion pohjana ovat verotulojen ja valtionosuuksien suhteen Suomen Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennusteet. Talousarvioraamissa tavoiteltiin nollatulosta niin, että vai perustellut ylitykset raamiin sallittiin. Palkankorotusvarauksena on käytetty 1 %:a. Raami laadittiin varovaiseksi, koska verorahoitus ei juurikaan kohene Kuntaliiton laatiman ennakoarvion mukaan vuoden 2017 tasosta. Kunnanhallitukselle menevän talousarvioesityksen tulos on ylijäämäinen 109 357 euroa. Tosin talousarvion valmisteluvaiheeseen ei saatu Sosterin arviota sote-menoista, joten talousarvio on laadittu kunnan oman arvion perusteella. Terveystalvueluon menoihin on arvioitu varovaista lisäystä (44 000 euroa), mutta sosiaalipalveluista ennakoitaan tulevan säästöä (-173 000 euroa).

Talousarviossa verotulojen ennakoitaan nousevan vuoden 2017 talousarviosta 2,7 % (121 000 euroa). Tosin verotulot jäävät peräti -288 000 euroa vuoden 2017 ennakoidusta toteutumasta. Valtionosuudet pysyvät vuoden 2017 tasolla (0,1 %, 3 613 euroa).

Vuosikate on 712 104 euroa (658 106 euroa, ed. vuosi).

1.6 Vuoden 2018 talousarvioesityksen lähtökohtia

1. Kunnan palveluja kohdennetaan vastaamaan paremmin kuntalaisten palvelutarpeita. Sosteri-yhteistyöllä tavoitellaan vanhustenhuollon palvelurakennemuutosta ja panostamista perusterveydenhuoltoon ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.
2. Aktiivisella kaavoituksella pyritään tulevina vuosina saamaan entistä enemmän myynti- sekä verotuloja. Aktiivisella elinkeinopolitiikalla mahdollistetaan uusien työpaikkojen syntyminen ja yritysten toimintaedellytysten parantuminen.
3. Verotulot on arvioitu kunnan vuoden 2018 ennakkotietojen sekä Suomen Kuntaliiton arvioihin perustuen.
4. Valtionosuudet perustuvat kunnan ja Suomen Kuntaliiton ennakoarvioihin.
5. Palkkamäärärahoihin käytettiin 1 prosentin korotusvarausta valmisteluvaiheessa, muilta osin noudatetaan pääsääntöisesti nollalinjaa, ellei perusteltuja muutoksia ole tarpeen tehdä sitovista sopimuksista johtuen tai kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi.
6. Väestöpohjana on käytetty asukaslukua 1 449.

1.7 Käyttötalous (ulkoinen)

Toimintakulut ovat -10,5 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 1,3 miljoonaa euroa. Toimintakulujen on arvioitu pienenevän edellisvuodesta -0,5 %:a (-48 534 euroa). Suurin menokohta on asiakaspalvelujen ostot 6,1 miljoonaa euroa. Näistä ostopalveluista on terveystoimi 3,4 miljoonaa euroa, sosiaalipalvelut 2,6 miljoonaa euroa. Kunnan omasta toiminnasta sivistystoimen toimintakulut ovat 2,0 miljoonaa euroa. Toimintatulojen on arvioitu pienenevän edellisestä vuodesta -8,1 % (-111 149 euroa). Vähennystä tuotoissa on arvioitu kautta linjan (asiakasmaksut, myyntituotot), sekä puunmyynnissä (-70 000 euroa).

1.8 Enonkosken kunnan investoinnit vuodelle 2018

Talousarviovuodelle esitetään peräti 1 658 000 euron nettoinvestointeja. Teknisen lautakunnan investointiohjelman käsittelyn jälkeen tuli esille venetehtaan mahdollinen laajennustarve

(teollisuushalli 1). Suvi-venevalmistajan tuotantotilojen tuhoututtua tulipalossa Silvolassa on yrityksen kanssa käyty neuvotteluja koko venetuotannon siirtämisestä Enonkoskelle. Tuotannon siirtäminen edellyttää nykyisten tuotantotilojen merkittävää laajentamista. Uutta tilaa tarvitaan noin 1 000 neliötä. Investointiosaan on tehty tätä varten 1 milj. euron määrärahavaraus. Toteutuessaan investointi tulisi olemaan merkittävä Enonkosken kunnan historiassa, koska viimeisin vastaava on vuodelta 2001. Työpaikkoja investointi tuo tullessaan 8-10. Tämän investoinnin rahoittamiseen varaudutaan pitkäaikaisella lainalla.

Toinen merkittävä investointi on käyttöveden varmistaminen 340 000 eurolla. Porakaivo vaihtoehtoa on tutkittu vuonna 2017 ja tutkimuksissa löydettiin määrältään ja laadultaan kriteerit täyttävä vedenottamon paikka Tontonmäen läheltä. Investoinnille on haettu 90 000 euron investointiavustus ELY-keskukselta.

Talousarviovuoden investoinnit pyritään rahoittamaan suunnitelman mukaan pääosin tulo-rahoituksella. Talousarvioon on kuitenkin tehty lainavaraus vuodelle 2018 (1 200 000 euroa), mikäli valtuustossa päädytään tämän suunnitelman mukaiseen investointiohjelmaan. Vuonna 2018 toiminnan tulo-rahoitus ei riitä yksinään kattamaan investointimenoja, joten niiden rahoittaminen kassavaroin vaarantaisi liikaa juoksevien kuukausimenojen hoitamista.

Tarkempi luettelo investoinneista liitteenä.

1.9 Tulojakauma ja menot hallinnonaloittain (ulkoinen)

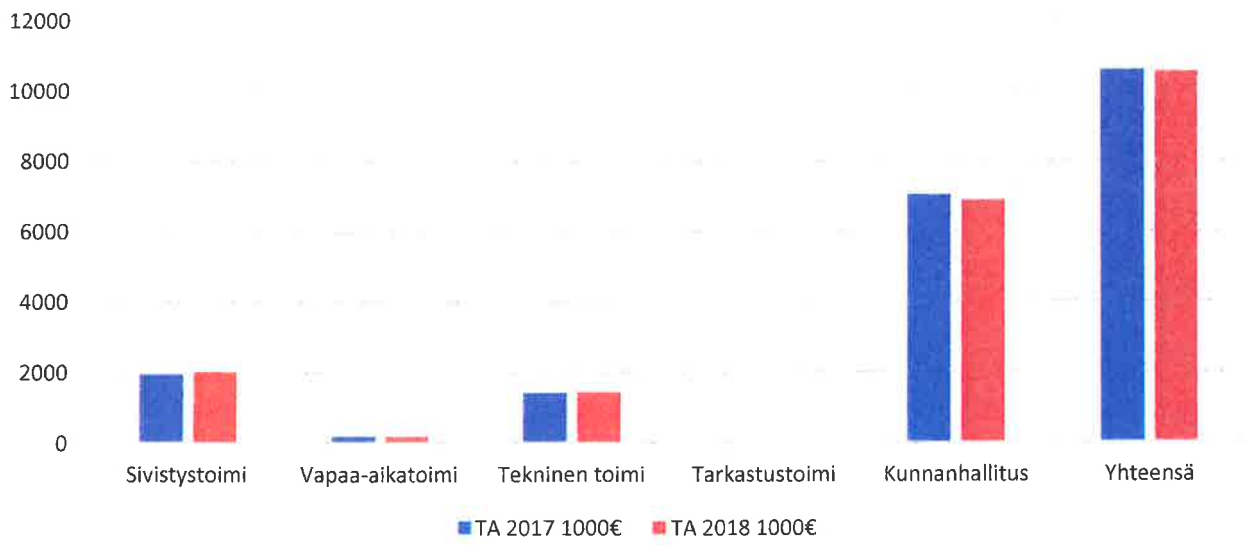
Verotulojen arvioidaan kasvavan 2,7 % edellisestä vuodesta, valtionosuustulojen pysyvän samalla tasolla 0,1 % ja toimintatuottojen laskevan -8,1 %.

TULOJAKAUMA 2018			
	TA 2017 1 000 e	TA 2018 1 000 e	Muutos %
Verotulot	4 553	4 674	2,7 %
Valtionosuudet	5 262	5 266	0,1 %
Toimintatuotot	1 367	1 256	-8,1 %
Rahoitustuotot	60	52	-13,3 %
Yhteensä	11 242	11 248	0,1 %

Alla olevassa taulukossa ja kaaviossa on havainnollistettu menot hallinnonaloittain ja näiden muutokset edellisen vuoden talousarvioon.

MENOT HALLINNONALOITTAIN 2018				
	TA 2017 1 000 e	TA 2018 1 000 e	Muutos %	%-osuus
Sivistystoimi	1 945	2 010	3,4	19,1
Vapaa-aikatoimi	175	182	3,8	1,7
Tekninen toimi	1 412	1 442	2,1	13,7
Tarkastustoimi	10	13	29,1	0,1
Kunnanhallitus	7 042	6 888	-2,2	65,4
Yhteensä	10 584	10 536	-0,5	100,0

Menot hallinnonaloittain 2018

2 Kunnan kehittämisen lähtökohtia

2.1 Verotus, taksat ja valtionosuudet

Talousarvio 2018 on laadittu Enonkosken kunnanvaltuuston 14.11.2017 vahvistamalla 21,0 kunnallisella tuloveroprosentilla ja seuraavilla kiinteistöveroprosenteilla:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00
- vakituiset asuinrakennukset 0,70
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,30
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00

2.2 Lainoitus vuosille 2018–2020

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2019
Lainamäärä 1.1.	0	0	0	1 140 000	1 020 000
€/asukas	0	0	0	787	704
Korot	0	0	0	8 000	10 000
Lyhennykset	0	0	0	120 000	120 000
Yhteensä	0	0	0	128 000	130 000
Lainanotto	9	0	1 200 000		
Nettomuutos	0	0	1 200 000	-120 000	-120 000
Asukasluku	1 477	1 455	1449	1 449	1 449

2.3 Tulevaisuus

Suomen talouden lievä alamäki kääntyi lievään kasvuun vuoden 2016 lopulla. Kasvun veturina on ollut elpynyt vientisektori. Talouden elpymisen ja käänne eivät kuitenkaan vielä näy julkisella sektorilla. Julkisen talouden pysyessä alijäämäisenä julkinen velka jatkaa kasvuaan. Julkisen talouden tila ja kehitys heijastuvat tulevana vuosina niiden taloudellisten voimavarojen suuruuteen, joista kuntia tuetaan.

Kuntiin kohdistuu paljon taloudellisia haasteita, joista kaikkiin se ei voi itse vaikuttaa. Tulevan toiminnan turvaaminen on kuitenkin pitkälti kunnan omista ratkaisuksista ja valinnoista kiinni. Avainsanoja näissä ovat tarkka taloudenpito, vastuullisuus, huolellinen talouden ja toimintojen valmistelu, ennakointi ja riskien hallinta sekä toimeenpanon valvonta, valintojen tekeminen kunnan pitkän tähtäimen etua silmälläpitäen, voimavarojen kohdentaminen palvelutarpeiden mukaisesti, kehittämis- ja kehittymismyönteisyys sekä valmius uudenlaisten valintojen tekemiseen, mikäli nämä todetaan toiminnallisesti ja taloudellisesti järkeviksi valinnoiksi. Kunnan tulevaisuuteen vaikuttaa kunnan itsenäisten ratkaisujen ohella vahvasti myös kuntien välisen yhteistyön kehittäminen niillä toiminnan alueilla, joissa tästä on kunnalle ja kuntalaisille etua. Eritoten pienissä kunnissa, palvelujen kehittämisen edellytyksenä on toimiva kuntien välinen yhteistyö.

Kuntien palvelutarjonnan on peruspalveluiden osalta vastattava muutosten tuomiin haasteisiin. Ikääntyneiden osuus niin Enonkosken kunnassa kuin valtakunnallisestikin nousee jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Tämä johtaa ennen pitkää erityisesti vanhustenhuollon palvelutarpeessa

tapahtuvaan selvään kasvuun. Samanaikaisesti lasten ja nuorten sekä työikäisen väestön osuus laskee. Kunnan taloutta on nyt kehitettävä ja sopeutettava kehityksen vaatimalla tavalla, jotta se muodostaisi riittävän vahvan ja toimivan perustan, jolla voitaisiin tarjota kuntalaisille laadukkaat peruspalvelut myös jatkossa.

2.4 Seuranta

Kunnan taloussuunnitelmassa näkyvät toiminta-ajatukset, avaintulokset ja tulostavoitteet. Seuranta tapahtuu edellä olevien tasojen mukaisina 30.4., 31.8., ja 31.12. tilanteista annettavilla seurantaraporteilla, joista näkyy toiminnan ja talouden kehittyminen. Tavoitteita ja mittausta kehitetään edelleen. Tarkastuslautakunta seuraa tavoitteiden toteutumista ja antaa tilintarkastuksen yhteydessä selvityksen toteutumisesta.

2.4.1 Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on varmistaa kunnan strategisten, toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttaminen sekä toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys. Riskienhallinnalla pyritään ennaltaehkäisemään toiminnan ja talouden kannalta merkittäviä ja uhkaavia tapahtumia. Riskienhallinnan tavoitteellinen organisointi perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Kartoituksen pohjalta määritellään riskitason suuruus ja toimenpiteet tehokkaan hallinnan ylläpitämiseksi ja saavuttamiseksi. Riskien arviointi ja analysointi on osa kunnan päivittäistä toimintaa ja päätöksenteon valmistelua.

Vuoden 2018 talouden ja toiminnan yhteydessä hallintokunnat antavat raportin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisesta. Talousarviossa on pyritty kartoittamaan ja tunnistamaan kunnan toiminnan ja talouden kannalta merkittävimpiä riskejä hallintokunnittain.

Riskienhallintalomakkeelle on listattu erilaiset toimintaan ja talouteen liittyvät riskit, niiden suuruus, seuraukset ja tarvittavat toimenpiteet, sekä hallinnan aikatauluttaminen ja seuranta.

2.5 Sitovuus

Avaintulokset ja tulostavoitteet ovat sitovia, ellei toisin ole mainittu kyseessä olevassa kohdassa. Vastuualueiden toimintakate on sitova valtuustoon nähden. Poikkeamiseen tulee olla perusteltu syy ja lisämäärärahaa täytyy hakea kunnanvaltuustolta hyvissä ajoin. Määrärahoihin liitetyt perustelut ovat myös sitovia siltä osin kuin ne on mainittu. Investointien sitovuustaso on nettokustannukset investointihankkeittain.

2.6 Yhteistoiminta

Enonkosken kunta tekee yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa. Näistä tärkeimpänä sosiaali- ja terveydenhuolto järjestetään yhteistoiminta-alueella Itä-Savon sairaanhoitopiirin (Sosterin) toimesta.

Sosiaalipalvelut on siirretty Sosterille 1.7.2016 alkaen.

Kunnalla ei ole omaa elinkeinoasiamiestä ja elinkeinotoimintaan liittyvät palvelut (mm. aloittavien yritysten neuvonta ja kehittämishankkeet) tuotetaan yhteistyössä Savonlinnan Uusyrityskeskuksen kanssa.

Pelastustoimi on Etelä-Savon pelastuslautakunnan hoidettavana.

3 Henkilöstö

Henkilöstömenot ovat vuoden 2018 talousarviossa noin 2.404 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 talousarviossa henkilöstömenojen osuus oli noin 2.445 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee -2,4 %:n laskua vuoden 2017 henkilöstömenoihin verrattuna. Tähän vaikuttaa se, että palkkahallinto siirtyi Taitoalle ja ns. Kiky-sopimuksen lomarahaleikkaus.

Enonkosken kunnan henkilöstö	2016	2017	2018		2019	2020
			ltk	kj/kh		
Sivistystoimi						
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1	1		
kirjastovirkailija	1,5	1,5	1,5	1,5		
lehtori	4	4	4	4		
luokanopettaja	5	6	6	6		
päätoiminen tuntiopettaja						
erityisopettaja	2	2	2	2		
esiopettaja	1,5					
koulunkäynnin ohjaaja	2	2	2	2		
päiväkodin johtaja 1.1.2014	1	1	1	1		
lastentarhanopettaja	1	1	1	1		
perhepäivähoitaja 1.1.2014	1,5	1				
lastenhoitaja	6	6	5	5		
määräaikainen henk.koht.avustaja			1	1		
koulunkäyntiavustaja			2	2		
ravitsemistyöntekijä			1	1		
ruokapalveluvastaava		1	1	1		
ruokapalvelutyöntekijä		1	1	1		
työllistetty koulunkäyntiavustaja	1	1	1	1		
työllistetty ryhmäperhepäiväkoti	1	1	1	1		
yhteensä	29,5	30,5	32,5	32,5		

Vapaa-aikatoimi	2016	2017	2018		2019	2020
			ltk	kj/kh		
toimistosihteeri	0,15	0,15	0,15	0,15		
liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	1	1	1	1		
nuorisotilojen valvoja/liikuntap.hoitaja	0,7	0,7	0,7	0,7		
liikuntatalon iltavalvoja	0,5	0,5	0,4	0,4		
työllistetty/kausiapulainen	0,45	0,3	0,3	0,3		
yhteensä	2,8	2,65	2,55	2,55		

Tekninen toimi	2016	2017	2018		2019	2020
			ltk	kj/kh		
kunnaninsinööri	1	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1	1		
vesilaitoksen vastaava hoitaja/kiinteistönhoitaja	1	1	1	1		
kiinteistönhoitaja/laitosmies	3,3	1	1	1		
kiinteistönhoitaja/yleiset alueet			0,5	0,5		
siistijä	4	4	4	4		
rakennusmies	1	1	1	1		
työllistetty ulko- ja liikuntapaikat/kiint.			-			
puistotyöntekijä/työllistetty	2	2	2	2		
työkokeilu	2	2	-			
opiskelijat harjoittelu SAMI	1	1	-			
oppisopimus	1		1	1		
yhteensä		14	12,5	12,5		

Yleishallinto	2016	2017	2018		2019	2020
			ltk	kj/kh		
kunnanjohtaja	1	1	1	1		
kirjanpitäjä	1	1	-			
palkkasihteeri			-			
toimistosihteeri	1,7	1,7	1,7	1,7		
työllistetty maa- ja metsätilat	0,5	0,5				
työllistetty yleishallinto /harjoittelija	0,5		0,5	0,5		
yhteensä	4,7	4,2	3,2	3,2		

Elinkeinotoimi	2016	2017	2018		2019	2020
			ltk	kj/kh		
toimistosihteeri	0,15	0,15	0,15	0,15		
hankekoordinaattori		1	1	1		
yhteensä	0,15	1,15	1,15	1,15		

Kunnan henkilöstö yhteensä		52,5	51,9	51,9		
-----------------------------------	--	-------------	-------------	-------------	--	--

4 Kuntastrategian jalkauttaminen talousarvion tavoitteenasettelun perustana

4.1 Strategiasta tavoitteisiin

Enonkosken kunnan ja kuntayhteisön toimintaa sekä keskeisiä valintoja ohjaavat seuraavat arvot:

Asiakslähtöisyys

- ***kaikissa toiminnoissa huomioimme asiakkaiden tarpeet ja lähtökohdat kuntalaisena ja veronmaksajana***

Luotettavuus

- ***tiedotamme asioista avoimesti ja toimimme vuorovaikutteisesti vahvan luottamuksen ilmapiirin saavuttamiseksi***

Ekologisuus

- ***kaikessa toiminnassamme ja päätöksissämme otamme huomioon kestävän kehityksen periaatteet***

Yritteliäisyys

- ***edesautamme yrittäjyyttä ja sen toimintaedellytyksiä kaikessa päätöksenteossa***

Enonkosken kunnan toiminnan ohjaaminen ja johtaminen on perustunut kuntastrategiaan, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 12.11.2013. Uuden kuntalain mukaista kuntastrategiaa valmistellaan valtuustokaudelle 2017–2021 syksyllä 2017 niin, että se olisi hyväksyttävissä samassa valtuustokokouksessa talousarvion kanssa joulukuussa 2017. Tässä muutostilanteessa talousarvon valmistelussa on käytetty soveltuvin osin vanhaa strategiaa.

Enonkosken kunnan strategia on aikanaan valmisteltu tasapainotetun tuloskorttimallin mukaisesti seuraavin painopistealuein ja tavoittein:

Kunnan hallintokunnat määrittelevät vuosittain oman hallinnonalansa ja palveluidensa osalta kriittisten menestystekijöiden pohjalta omat painopistealueensa ja tavoitteensa.

4.2 Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2018

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2018	Mittari/tavoitetaso
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla	Asioiden käsittely välittömästi tai enintään 1,5 kuukaudessa
Vakaa kuntatalous	<p>Vuosikate vähintään poistoja vastaava</p> <p>Kunnan tuloveroprosentti max + 0,5 % Etelä-Savon keskimääräisestä veroprosentista</p> <p>Kuntaorganisaation laina kohtuullisella tasolla</p> <p>Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää</p> <p>Kunnan vakavaraisuus on hyvällä tasolla, alijäämän sietokyky ja kyky selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä</p> <p>Kunnan maksuvalmiuden turvaaminen</p>	<p>Poistojen määrä 602 747 euroa</p> <p>Etelä-Savon keskimääräinen veroprosentti on 21,15 (v. 2017)</p> <p>Lainamäärä max. 900 euroa/asukas</p> <p>Kertynyttä ylijäämää tilinpäätöksessä > 1,8 miljoonaa</p> <p>Omavaraisuusaste vähintään 70 % *</p> <p>Kassan riittävyys tilinpäätöksessä >30 päivää</p>
Kehittyvä elinkeinotoimi	<p>Yritysten investointien ja kuntaan perustettujen yritysten lisääntyminen nykyisestä.</p> <p>Yritysyhteistyö ja vahvuuksien, yrityspalvelujen sekä osaamiskeskusten hyödyntäminen, sekä hanketoiminnan hyödyntäminen</p>	<p>Uusien yritysten / työpaikkojen lisääntyminen vuoden aikana</p> <p>Parannetaan yrittäjäyhteistyötä (tapahtumat, yhteismarkkinointi, tapaamiset/kontaktit, hankkeet), sekä hyödynnetään paremmin aktiivista yhdistystoimintaa kehittämisessä</p>
Elinkeinotoimen tuloksellisuus	Nettotyöpaikkojen lisäys positiivinen	Yksityissektorin nettotyöpaikkojen lisäys /vuosi
Maapolitiikka ja kaavoitus	Tehokas maankäyttö	<p>Kirkonkylän asemakaavan tarkistaminen.</p> <p>Pienteollisuusalueen kaavoitus ja hyödyntäminen kuntamarkkinoinnissa.</p> <p>Hyypiänniemi-Kangassaari-Jokisivuntien alueen kehittäminen ja kaavoitus päätökseen.</p>

Kunta- ja seutuyhteistyö	Tiivistyvä yhteistyö palvelutuotannossa	Sosiaali- ja terveystalouden tuottaminen yhteistoiminnassa Sosterin kanssa. Elinkeinpolitiikassa verkostomainen, sidosryhmätyö. Rakennusvalvonnan yhteistyö pienten kuntien kanssa.
Oikein mitoitettu ja ammattitaitoaan ylläpitävä henkilökunta	Ammattitaidon kohottaminen ja säilyttäminen täydennyskoulutuksella.	Henkilökunnan koulutuspäivät / vuosi
Työilmapiiri ja työssä jaksaminen	Työilmapiirin kehittäminen ja työssä jaksamisen edistäminen. Tyky-toiminnan kehittäminen.	TYHY-hanke Sairauspoissaolojen väheneminen tyky-toiminnan avulla kunnan eri yksiköissä
Johtaminen ja henkilöstön yhteistyö	TYHY-ohjelman mukaiset toimenpiteet ja välineet käytössä koko organisaatiossa	Työyhteisökysely kerran vuodessa, maaliskuussa TYHY-ohjelman mukaisesti. Esimiehet käyvät TYHY-ohjelman mukaiset kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa vuosittain. Laajennetun TYHY-työryhmän tavoitepalaveri kerran vuodessa.

*Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

4.3 Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määrittellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Keskeisen osan konsernista muodostaa vuoden 2017 alusta lukien Enonkosken Vuokratalot Oy, johon sulautui yhteensä 7 asunto- ja 1 kiinteistöosakeyhtiötä, sekä kunnan suorassa omisteuksessa olleet vuokra-asunnot.

Tämän lisäksi kunta omistaa 34,64 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Rinnetiestä ja 17,11 % asunto-osakeyhtiö Louhelantiestä. Kunnalla on myös omistusuosuudet seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Savon maakuntaliitto, Itä-Savon koulutus kuntayhtymä, Itä-Savon sairaanhoitopiiri, Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä ja Vaalijalan kuntayhtymä.

Talousarvio 2018

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2016 tasosta.

1.2 Kunnan velkataso on kohtuullinen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1950 euroa/asukas.

1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus ja hallinta on tehokasta.

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2016	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Konsernin vuosikate poistoista, %	181 %	100 % + korvausinvestoinnit	100 % + korvausinvestoinnit	100 % + korvausinvestoinnit
Konsernin omavaraisuusaste, %	77,1 %	70 %	70 %	70 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,3 %	< 30 %	< 30 %	< 30 %
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi	3	3	3	3

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt

Toiminnan painopistealueet

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen ja pitäminen riittävällä ja taloudellisesti kestäväällä tasolla
2. Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään
3. Asuntotoimen fuusion onnistunut siirtymävaihe ja uuden yhtiön taloudellisten toimintaedellytysten varmistaminen.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2018	Mittari/Tavoitetaso
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty lisätoimenpiteitä valmistellaan	Suunnitelmakauden aikana (2018-2020) tyhjiä asuntoja 5-10 koko asuntokannasta
	Vuokrataloyhtiön (kiinteistöosakeyhtiö) asunnot asumiskelpoisia	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen	Käyttöasteen nostaminen vuoden 2016 tilinpäätöksestä
	Vuokrataloyhtiö raportoi kolme kertaa vuodessa (huhti- ja elokuussa sekä joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	Raportit toimitetaan keskustoimistoon käsiteltäviksi kunnan huhtikuun lopun ja elokuun lopun talousarvion toteumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa

5 Käyttötalousosa (sisäinen/ulkoinen)

5.1 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kirjanpidossa kokonaisuus kunnanhallitus 550 sisältää laajan skaalan, johon sisältyvät erillisinä vastuualueina yleishallinto 560, terveystoimi 570, maa- ja metsätilat 580 (ei sitova) sekä työllisyydenhoito 590.

Omana erillisenä vastuualueenaan on näiden lisäksi tarkastustoimi 510. Yleishallinnon alla on omina erillisinä kustannuspaikkoinaan vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Maa- ja metsätilat tulosalue ei ole valtuuston nähden sitova, vaan tavoitteellinen määräraha.

Taloussuunnitelma 2018–2020

Toimintaympäristön muutos

Maltillisten talousennusteiden vuoksi järkevän ja suunnitelmallisen taloudenpidon merkitys korostuu edelleen taloussuunnitelmakaudella. Terveystoimissa erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemiseen pyritään panostamalla perusterveydenhuoltoon. Perusterveydenhuollossa Enonkosken terveysaseman vastaanottopalvelut siirtyvät Sosterin omaksi toiminnaksi 1.1.2017 alkaen. Palvelusopimuksen mukaisesti toiminta säilyy entisellään. Sosteri on palkannut lääkäriksi kokeneen terveyskeskuslääkärin, joka pitää vastaanottoa neljänä (4) päivänä viikossa.

Sosiaalipalvelut siirtyivät Sosterin toiminnaksi jo 1.7.2016. Tämä tarkoitti sitä, että reilu puolet kunnan henkilöstöstä siirtyi Sosterin palvelukseen.

Maakuntaudistuksen myötä sote-palvelut siirtyisivät maakuntien järjestämisvastuulle vuonna 2020. Lakiehdotukset tulevat eduskuntakäsittelyyn vuoden 2018 aikana. Viimeisimpänä lakiluonnoksena, tähän kokonaisuuteen liittyen, on lausunnolla valinnanvapauslakiehdotus.

Maakuntaudistus merkitsee valtavaa muutosta koko kuntakentässä. Yksin tulo- ja kustannussirtona se tarkoittaa 17,7 mrd euron siirtymää kunnilta maakunnille. Enonkosken budjetissa tämä on noin puolet tulopohjasta ja menoista. Tätä muutosta ei kuitenkaan tässä vaiheessa ole voitu suunnitelmavuosille huomioida, kun lopullisia päätöksiä ei siis ole.

Talous

Vaisun taloudellisen, osin jopa miinusmerkkisen, talouskauden jälkeen vuoden 2018 talousarviota on voinut laatia selkeän taloudellisen kasvun odotuksissa. Talousennusteet kohenivat pitkin vuotta 2017 niin, että vuoden lopulla ennusteet lähenivät jo kolme (3) prosenttia vuodelle 2017 ja noin 2,5 prosenttia vuodelle 2018. Tämä luo myös odotuksia parempaan valtiosuuskertymään ja verotulopohjaan, varsinkin kun työllisyyden ennakoitaan paranevan.

Talousarviovuoden osalta verotulojen on arvioitu nousevan edellisen vuoden talousarvioon nähden 121 000 euroa. Tosin vuoden 2017 kertymästä jäädään arviolta n. 200 000 euroa. Vaihtelun selittää veromaksun tilitysrytmi. Valtiosuuden ennakoitaan pysyvän vuoden 2017 tasolla (0,1 %).

Enonkosken vanha kuntastrategia on huomioitu talousarvion valmistelussa soveltuvin osin. Uutta kuntastrategiaa valmistellaan uudelle valtuustokaudelle niin, että se olisi hyväksyttävissä joulukuussa 2017.

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat tulosaluekohtaisia.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	625 557,48	415 791,00	347 786,00	347 786,00	347 786,00
Toimintakulut/€	-5 766 083,67	-7 098 009,00	-6 943 727,00	-6 943 727,00	-6 943 727,00
Toimintakate/€	-5 140 524,19	-6 682 218,00	-6 625 941,00	-6 625 941,00	-6 625 941,00
€/asukas		4 592,59	4 572,77	4 572,77	4 572,77

RISKILOMAKE /koko kuntaorganisaation osalta

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Taloudellinen riski: Erikoissairaanhoidon menojen voimakas kasvu tai menojen lisäys useana vuonna peräkkäin	Kunnan taloudellisen tilanteen merkittävä huonontuminen	3	Panostaminen peruspalveluihin (pth/sos) ja näiden yhteistoimintaan, hakemalla laajempaa yhteistoiminta-aluetta ja palvelutoiminnan integraatiota, jonka kautta voidaan osittain ehkäistä skenaariota	Maakuntauudistuksen myötä	Vuoden 2019 alusta
Strateginen riski: Verotulojen ja valtionosuuksien hiipuminen pitkällisen taloustaantumun, kunnan väestökadon, ikääntymisen ja työttömyyden seurauksena	Kunnan taloudellisen tilanteen merkittävä huonontuminen	3	Lyhyellä aikavälillä veroprosenttien korotuksilla	Riskiä ei voida kokonaan poistaa	
Päätöksenteon ennakoimattomuus ja kunnan kielteinen asenneilmapiiri	Rekrytointivaikeudet ja neuvotteluaseaman menetyt sopijapuolena	2	Avoimella asioiden käsittelyllä ja hyvällä päätöksenteon valmistelulla asiaan voidaan vaikuttaa ja riskiä pienentää	Riskiä ei voida kokonaan poistaa	

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski

3 = merkittävä riski

Riskien tunnistaminen

Merkittävät riskit on tunnistettava, luokiteltava, arvioitava ja mitattava mahdollisuuksien mukaan. Riskit arvioidaan todennäköisyyden ja seurausten vakavuuden pohjalta.

Riskien arviointi ja analysointi ovat paitsi osa päivittäistä toimintaa myös osa päätöksenteon valmistelua.

Riksit voivat olla:

- sisäisiä tai ulkoisia riskejä
- mitattavissa olevia riskejä tai riskejä, joita ei voi mitata
- omassa vaikutusvallassa olevia riskejä tai riskejä joihin ei voida suoraan itse vaikuttaa

Riksit luokitellaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti neljään pääryhmään: **strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit**. Osa riskeistä on luonteeltaan sellaisia, että ne voivat periaatteessa kuulua useampaan ryhmään.

Strategiset riskit

- estävät tai vaarantavat organisaatiota saavuttamasta strategisia tavoitteitaan
- liittyvät usein ulkoisiin tapahtumiin ja muutoksiin ja voivat olla kunnan vaikutusmahdollisuuksien ulottumattomissa
- voivat olla esim.
 - uuden lainsäädännön seurauksena syntyviä
 - kunnan kilpailukykyyn vaikuttavia
 - maineenhallintaan liittyviä

Toiminnalliset riskit

- liittyvät usein organisaation päivittäisiin tehtäviin
- voivat aiheutua mm.
 - puutteellisesta ohjeistuksesta tai kunnan strategian, suunnitelmien tai ohjeiden vastaisesta toiminnasta
 - henkilöstöresurssien kohdentamisesta, osaamisesta ja henkilöstön epäasiallisesta toiminnasta
 - toimivallan ja vastuiden epäselvyydestä
 - päätösten puutteellisesta dokumentoinnista ja täytäntöönpanosta
 - virheellisistä tiedoista ja puutteellisesta tiedonkulusta
 - toimimattomista tietojärjestelmistä tai siitä, ettei järjestelmiä osata käyttää oikein ja tehokkaasti tai niitä käytetään väärin

→ puutteellisesta tietoturvasta

• ovat esim.

→ työsuojelu- ja henkilöriskit, kuten tapaturmat, terveyden vaarantuminen sekä väkivallan uhka

→ tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset

→ ympäristöriskit, kuten esim. ympäristön pilaantuminen

→ asiakkaisiin kohdistuvat riskit

→ kunnan omistamaan infrastruktuuriin, koneiden tai laitteiden turvallisuuspuutteista aiheutuvat riskit

Taloudelliset riskit

• aiheuttavat kunnalle suoranaisia taloudellisia menetyksiä

• liittyvät usein ulkoisiin sopimuksiin ja sitoumuksiin

• voivat liittyä esim.

→ hankintoihin

→ palvelujen ostoihin

→ takausvastuisiin

→ kunnan tekemiin muihin sopimuksiin

→ rahoituksen hankintaan

Vahinkoriskit

• aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoutuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus

• kohdistuvat pääsääntöisesti kunnan omaisuuteen

Toimielin Tarkastuslautakunta
 Vastuualue 510 Tarkastustoimi
 Tulosyksikkö
 Vastuuhenkilö

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarviointista vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle vähintään kerran vuodessa.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€					
Toimintakulut/€	-10 286,70	-10 541,00	-13 541,00	-13 541,00	-13 541,00
Toimintakate/€	-10 286,70	-10 541,00	-13 541,00	-13 541,00	-13 541,00
€/asukas		7,24	9,35	9,35	9,35

Perustelut:

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Tarkastuspäivät/vuosi			
kunta	5	5	6
lautakunnan sihteerintehtävät			3
konserni	3	3	3
henkilöstö	1	1	1

Toimielin	Kunnanhallitus
Vastuualue	560 Yleishallinto
Tulosyksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnanvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteuttamisesta ja määrittelee kunnan palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kunnan toiminta-ajatuksen.

Kunnanhallitus huolehtii kunnan toimintojen yhteensovittamisesta sekä ohjaa vastuualueita niiden palvelutuotannossa. *Keskustoimisto* luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastuualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista.

Asuntotoimi huolehtii asumisolojen kehittamisestä asukkaiden asumistarpeita vastaaviksi sekä vuokra-asuntokannan asuttuna pitämisestä taloudellisesti ja kannattavalla tavalla kunnan resurssit huomioiden.

Muu yleishallinto käsittää eri toimikunnat, Savonlinnan Seudun kuntayhtymän, Etelä-Savon maakuntaliiton, Suomen Kuntaliiton, Kunnallisen työmarkkinalaitoksen, eri yhdistysten jäsenyydet, pää- ja luottamusmieskorvaukset, yhteisöavustukset, nuorten ensiasunnon korkotuen ja verotuksen kustannukset.

Vastuualueen 560 kustannuspaikat ovat

- vaalit
- valtuusto
- hallitus
- vammaisneuvosto
- vanhusneuvosto
- keskustuimisto
- asuntotoimi
- muu yleishallinto
- sosiaaliasiamiestoiminta
- elinkeino, - markkinointi ja kehittäminen

Sitovat tavoitteet	Mittarit/tavoitetaso
1. Asioiden joustava ja nopea käsittely	Käsittelyaika
2. Henkilöstön osaaminen on ajantasaista	Koulutuspäivät
3. Henkilöstö on motivoitunutta	Työtyytyväisyyskysely
4. Toiminta on taloudellista ja tapahtuu vahvistetun toimintakatteen puitteissa.	Vuoden 2018 toimintakate

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	249 927,55	93 691,00	75 686,00	75 686,00	75 686,00
Toimintakulut/€	-1 044 467,19	-801 646,00	-760 056,00	-760 056,00	-760 056,00
Toimintakate/€	- 794 539,64	-707 955,00	-684 370,00	-684 370,00	-684 370,00
€/asukas		486,57	472,31	472,31	472,31

Perustelut:

Asuntotoimessa on huomioitu asunto-osaakeyhtiöiden fuusioiminen kiinteistöosaakeyhtiöön vuoden 2017 alusta. Sekä vuokratulot että -menot on vähennetty talousarvioesityksessä.

Vuoden 2017 talousarviossa on huomioitu kuntavaalit ja taloussuunnitelmassa 2018 presidentinvaali ja vuoden 2019 taloussuunnitelmassa eduskuntavaalit sekä europarlamenttivaalit.

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
• kunnanjohtaja	1	1	1
• kirjanpitäjä	1	1	0
• palkkasihteeri *			
• toimistosihteerit	1,7	1,7	1,7
• hankekoordinaattori		0,6	0,6
	3,7	4,3	

Henkilöstöpalvelu

* Sulkavan kunta, palkanlaskenta	0,85	0,85	0
----------------------------------	------	------	---

Toimielin	Kunnanhallitus
Vastuualue	570 Terveystoimi
Tulosyksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Itä-Savon sairaanhoitopiiri (Sosteri) järjestää/tuottaa kuntaan perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, kasvatusta ja perheneuvolatoiminnan sekä A-klinikka- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut, sekä sosiaaliamiehen palvelut. Lisäksi Sosteri tuottaa sosiaalitoimen ostopalvelut, jotka on budjetoitu kunnan talousarviossa omalle tulosalueelleen.

Sosteri tuottaa perusterveydenhuollon palvelut Enonkosken terveysasemalla oman toimintana palvelusopimuksen mukaisesti 1.1.2017 alkaen. Sosterin asiakkailta on mahdollisuus käyttää myös muualla tarjolla olevia kuntayhtymän palveluja. Yhteispäivystys on keskitetty keskussairaalalle. Perusterveydenhuollon kustannukset koostuvat Sosterin kuntalaskutuksesta (asiakaspalvelujen ostot), sekä Kuel-maksuista. Kuntalaskutus tapahtuu todellisen käytön mukaisesti vahvistetuilla kuntalaskutushinnoilla.

Palvelusopimuksen mukaisesti tk-lääkärin vastaanotto on neljänä päivänä viikossa ja hammaslääkärin kahtena. Hoitajien vastaanottoaikoja voi saada jokaisena arkipäivänä. Sopimuksella tavoitellaan lähipalvelujen saatavuuden pysymistä hyvällä tasolla ja tätä kautta erikoissairaanhoidon menojen hallintaa.

Sosteri on omassa toiminnassaan lähtenyt kehittämään kovasti prosessejaan. Visiona on; jonottamatta hoitoon ja hoidosta kotiin. Perusterveydenhuollon painopisteenä tällöin on nopea hoitoon pääsy ja hoitoprosessin eteneminen. Kiireellisen hoidon prosessissa oleellista on nopea hoidon tarpeen arviointi, hoidon ja diagnostiikan viiveetön aloittaminen sekä hoitoprosessin jatkuminen ilman tarpeetonta odotusta. Kuntaorganisaation näkökulmasta pitäisi pystyä arvioimaan, kuinka Sosterin prosessit toimivat ja kuinka organisaatio onnistuu omilla tavoitteillaan.

Sitovat tavoitteet:

1. Palvelujen saatavuus ja joustavuus pth:n sopimuksen edellyttämällä tasolla.
2. Nopea hoidon tarpeen / ongelman havaitseminen, hoitoon pääsy ja diagnostiikka sekä mahdollisimman viiveetön hoitokokonaisuus (mittareina ajanvarauksen nopeus ja läpimenoajat / Sosteri).
3. Asiakastytyväisyys (HappyorNot-mittauksessa tyytyväisten osuus yli 90 %)
4. Päivystyksen läpimenoaika lyhyt (max 2 h).
5. Erikoissairaanhoidon kustannuskehityksen taittaminen ja palvelujen tuottaminen taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-3 493 029,70	-3 312 263,00	-3 356 062,00	-3 356 062,00	-3 356 062,00
Toimintakate/€	-3 493 029,70	-3 312 263,00	-3 356 062,00	-3 356 062,00	-3 356 062,00
€/asukas		2 276,47	2 316,12	2 316,12	2 316,12

Perustelut:

Terveystoimen määrärahaa on arvioitu vuoden 2016 toteuman ja vuoden 2017 arvioiden palvelujen käytön mukaisesti. Perusterveydenhuoltoon on arvioitu hyvin pientä nousua (7 898 euroa) ja erikoissairaanhoidossa 1,6 %:n (35 901 euroa) nousua.

Tunnusluvut, toimintakate:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
----------------------------	---------	---------	---------

Perusterveydenhuolto	-1 190 871,31	-1 038 493,00	-1 046 391,00
Erikoissairaanhoito	-2 302 158,34	-2 273 770,00	-2 309 671,00

Toimielin	Kunnanhallitus
Vastuualue	575 Sosiaalitoimen ostopalvelut
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Sosteri tuottaa ostopalveluna kuntalaisten tarvitsemat sosiaalityön, vanhustenhuollon ja vammaisten palvelut, edistää kuntalaisten selviytymistä arjessa ja antaa riittävä sosiaalinen ja taloudellinen turva eri elämäntilanteissa eläville enonkoskelaisille.

Sosteri kehittää voimakkaasti palveluprosessejaan. Asumis- ja hoivapalvelujen toiminnalliset painopisteet vuodelle 2018 ovat:

- prosessien ja palveluketjujen toimivuutta kehitetään edelleen
- suunnitellaan ja kehitetään järjestyhteistyönä ikäihmisten matalankynnyksen palveluja
- asiakkaan toimintakykyä edistävää kuntouttavaa kotihoitoa ja palveluasumista kehitetään edelleen
- uusia palvelumalleja kehitetään osana maakunnallista kärkihanketta (perhehoito)
- asiakaspalaute ja asiakastyytyväisyys kyselyt ohjaavat palveluiden kehittämistä.

Sosiaalitoimen ostopalvelujen kustannuspaikat ovat:

- 5750 asumispalvelut
- 5755 perhetyö
- 5760 lastensuojelu
- 5765 vammaispalvelut
- 5769 päihdehuolto

Sitovat tavoitteet:

- Kotihoidon toimintaa kehitetään ja vahvistetaan osana vanhusten palvelurakenneuudistusta
- 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä 88 % asuu kotona itsenäisesti, 14 % säännöllisen kotipalvelun piirissä
- 75 vuotta täyttäneistä 6 % on omaishoidon tuen piirissä
- palveluasumisessa tavoitella vuoden 2017 loppuun
tpa 31 --> 24
intervalli 4 --> 9-10
Pa Vellamo 7 --> 7
- aikuissosiaalityössä lähipalveluna sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja 3 pv/vko, palveluohjaus keskitettynä 5 pv/vko
- ennaltaehkäisevä, moniammatillisesti verkottunut työ lapsiperheissä
- vammaispalveluissa keskitetyt, erityistyöntekijän palvelut

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	15 350,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-1 148 678,11	-2 765 020,00	-2 592 042,00	-2 592 042,00	-2 592 042,00
Toimintakate/€	-1 133 327,49	-2 765 020,00	-2 592 042,00	-2 592 042,00	-2 592 042,00
€/asukas		1 900,36	1 788,85	1 788,85	1 788,85

Toimielin	Kunnanhallitus
Vastuualue	580 Maa- ja metsätilat (ei sitova tulosalue)
Tulosyksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin.

Toiminta tapahtuu kunnanhallituksen alaisuudessa siten, että kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi vastaa käytännön toimenpiteistä ja metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina.

Kunnan metsämaan pinta-ala on yhteensä 950,6 hehtaaria. Metsäsuunnitelma on valmistunut 27.12.2011. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Toiminnan painopistealueet

1. Metsäsuunnitelman mukaiset hoitotoimenpiteet, puunmyynnissä puumarkkinatilanne huomioidaan.
2. Kaavoitettujen alueiden tonttien myynti. Muualla määrärajoja.
3. Asemakaavan tarkistaminen ja uusien tonttien myynti (mm. taajama-alue)

Sitovat tavoitteet:

Mittarit/tavoitetaso:

1. Metsänhoitotyöt suoritetaan suunnitellusti ja ajallaan.	Metsäsuunnitelman mukaan
2. Puunmyyntiä kestäväällä tavalla, pyritään vakaaseen tuottoon.	Puunmyyntitavoite 170 000 €
3. Tontin myyntiä tehostetaan uusien kaavoitettavien alueiden myötä	Toteutuneet kaupat

Huom! Tulosalueen sitovuus on muuttunut. Sitä seurataan edelleen omana osastonaan, mutta se ei ole enää valtuustoon nähden sitova, vaan tavoitteellinen.

Määräraha-aulukko: (ei sitova!)

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	360 279,31	322 100,00	242 100,00	242 100,00	242 100,00
Toimintakulut/€	-40 619,04	-62 554,00	-61 934,00	-61 934,00	-61 934,00
Toimintakate/€	319 660,27	259 546,00	180 166,00	180 166,00	180 166,00
€/asukas		178,38	124,34	124,34	124,34

Perustelut:

Puunmyyntitavoitetta on laskettu 250 000,00 euroon.

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Puunmyynti	320 078,26	250 000,00	170 000,00
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		70 000,00	70 000,00

Toimielin	Kunnanhallitus
Vastuualue	590 Työllisyyden hoito
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminta toteutetaan kunnanhallituksen alaisuudessa siten, että kunnan johtoryhmä valmistelee työllisyysmäärärahoihin rahoitettavien töiden suunnitelman talousarviovuodelle ja toimistos sihteeri tekee muun muassa palkkatukilivitykset ja neljännesvuosittain lisätukihakemukset. Kukin hallintokunta on budjetoitunut työllistettävien palkkakustannukset ja palkkatukitulot osaltaan.

Kunnan työllisyydenhoidon painopiste säilyy edelleen perinteisessä palkkatuetussa työllistämässä. Työllistettyjen työaika on pääsääntöisesti 85 % normaalityöajasta. Tukijakson pituus määritellään tehtävän vaatimusten mukaan työvoimaviranomaisten asettamien rajojen puitteissa.

Työllisyydenhoidon määrärahasta katetaan palkkatukityöllistämisen palkkakustannusten ohella lähinnä pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen ja valmentamiseen tähtäävien projektien (Portaat*, Koski-paja) ja työvoiman palvelukeskuksen kunnan rahoitusosuudet. Kunnan osuus Koski-pajan kustannuksista koostuu kuntaosuudesta ja kuntalisästä, joiden lisäksi Koskipaja laskuttaa kunnan toimialoille työpanoksesta työntekijöidensä tekemän tuntimäärän mukaisesti. Työllisyysmäärärahojen toteutumista seurataan talousarvion seurantaraportoinnin yhteydessä.

Toiminnan painopistealueet

1. Kunnan työllisyyden edistäminen, painopisteenä erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja ehkäisy
2. Kunnan työttömyysprosentin alentaminen yhteistyössä työvoimatoimiston, työllistämishankkeiden ja sosiaalitoimen kanssa
3. Toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen yhteistyössä työllisyyttä edistävien hankkeiden kanssa

Sitovat tavoitteet:

Mittarit/tavoitetasot

1. Pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden (nuorten yhteiskuntatakuu) vähentäminen. Työttömyysluvut
2. Kunnan työllisyydenhoitoon valmistellaan oma toimintaohjelmansa vuodelle 2018.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla (toimintakate):

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€					
Toimintakulut/€	-39 289,63	-156 526,00	-173 633,00	-173 633,00	-173 633,00
Toimintakate/€	-39 289,63	-156 526,00	-173 633,00	-173 633,00	-173 633,00
€/asukas		107,58	119,83	119,83	119,83

Perustelut:

Palveluiden ostomäärärahaa (mm. hankkeet ja Nutu:n määräraha) on pienennetty tilinpäätöksen ja toteuman perusteella. Toimintakatteen nousu johtuu työmarkkinatuen kuntaosuudesta, kun se on aiemmin ollut sosiaalitoimen määrärahoissa. Lisäksi hankekoordinaattorin palkkakustannuksista 40 % n. 15 000 euroa on budjetoitu tähän.

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
- Palkkasihteeri *	0,15	0,15	
- hankekoordinaattori	0,40	0,40	

Henkilöstöpalvelu

* Sulkavan kunta, palkanlaskenta

5.2 Sivistyslautakunta

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	200 Sivistyslautakunta
Tulosyksikkö	
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Sivistyslautakunta päättää hallintosäännössä määritellyllä tavalla koulun, kuljetusten/liikennöinnin, iltapäivätoiminnan, lastenpäivähoidon ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa kehittää alaisia toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimuksiin nähden. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselle ja muulle kehitymiselle huolehtimalla lastenpäivähoidon ja peruskoulutuksen järjestämisestä, kirjastotoimesta, joukkoliikenteen järjestämisestä sekä 1. ja 2. vuosiluokkien sekä erityisopetukseen otettujen lasten iltapäivätoiminnasta.

Sitovat tavoitteet

Palvelut säilytetään laadukkaina ja niitä kehitetään kuntalaislähtöisesti siten, että se on suunnitelmallista ja kustannustietoista. Päätettäviksi tulevista asioista keskustellaan etukäteen ja päätöksenteko pidetään sujuvana. Sivistystoimea kehitetään ulkopuolisen rahoituksen turvin ja huomioidaan hankerahojen mahdollinen väheneminen. Palveluiden taso pyritään säilyttämään siten, etteivät kokonaiskustannukset juurikaan nouse.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2017+ muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455		1449	1449	1449
Toimintatulot/€	363 408,63	372 154,00		396 249,00	396 249,00	396 249,00
Toimintakulut/€	-2 365 658,94	-2 527 517,00		-2 611 239,00	-2 611 239,00	-2 611 239,00
Toimintakate/€	-2 002 250,31	-2 155 363,00		-2 214 990,00	-2 214 990,00	-2 214 990,00
€/asukas	1 380,86	1 481,35		1 528,63	1 528,63	1 528,63
Suunnitelman mukaiset poistot		-909,00				

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	210 Peruskoulutus
Tuloyksikkö	Enonkosken koulu, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Enonkosken koulu kannustaa oppimaan sekä kasvattaa aktiivisia yhteiskunnan jäseniä ammattiaan arvostavan henkilökunnan avulla. Enonkosken koulu on yhtenäiskoulu käsittäen luokat 0–9. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja erityisenä tukena. Palveluiden järjestämisessä huomioidaan kuntatalous, harkinnanvaraisten hankeavustusten väheneminen ja pienenevät ikäluokat. Fyysisesti koulu sijaitsee kahdessa eri rakennuksessa samassa pihapiirissä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan esiopetuksen tiloissa koulupäivien jälkeen. Oppilaat saavuttavat hyvät valmiudet jatko-opintoja ja ammatin valintaa varten. Koulun arvot kiteytyvät seuraaviin sanoihin: Turvallisuus, terveet elämäntavat, yhteisöllisyys, avoimuus, luotettavuus.

Sitovat tavoitteet:

Opetusryhmien keskikoko pyritään pitämään noin 15 opp./ryhmä. Koulukiusaamiseen puututaan välittömästi. Oppilaille tarjotaan riittävästi tehostettua ja erityistä tukea koko koulunkäynnin ajaksi. Oppilashuolto pidetään toimivana. Oppimateriaaleja ajanmukaistetaan ja tietoyhteiskunnan kasvaviin vaatimuksiin vastataan. Wilman käytöllä parannetaan huoltajien ja koulun yhteydenpitoa. Ulkopuolista rahoitusta käytetään vähintään 5 000 € koulun kehittämiseen. Enonkosken koululla on voimassa oleva strategia vuosille 2014–2017, jota päivitetään säännöllisesti. Opetuksessa painotetaan seuraavia asioita: Työilmapiirin kehittäminen, oppilaiden liikkumisen ja lukemisen lisääminen, sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien juurruttaminen koulun toimintaan. Yhteistyötä tehdään mm. päivähoiton, terveydenhoidon ja sosiaalitoimen kesken. Henkilökunnalle tarjotaan koulutusta vähintään 2 pv / hlö. Työssä jaksamista tuetaan työ-toiminnalla ja vuorovaikutuksen parantamisella. Kehityskeskustelut käydään jokaisen henkilökuntaan kuuluvan kanssa. Henkilökunnan kokoukset pidetään vähintään kerran viikossa.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP2016	TA 2017	TA 2017 +muutos	TA 2018	TS 2019	TS2020
Oppilasmäärä ka kevät/syysy	123	131,50		137,50	139	137,50
Toimintatulo/€	279 590,55	300 395,00		328 891,00	328 891,00	328 891,00
Toimintakulu/€	-1 661 793,74	-1 780 866,00		-1 823 051,00	-1 823 051,00	-1 823 051,00
Toimintakate/€	-1 382 203,19	-1 480 471,00		-1 494 160,00	-1 494 160,00	-1 494 160,00
€/oppilas	11 237,42	11 258,33		10 866,62	10 749,35	10 866,62
Suunnitelman mukaiset poistot		-909,00				

Koulun keittiö siirtyi 1.7.2016 sivistystoimen alaisuuteen ja kuuluu perusopetuksen tulosalueeseen.

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1
luokanopettaja	5+1 ma	6	6
lehtori	5 (joista 1 vv)	4	4
erityisopettaja	2	2	2
koulunkäynnin ohjaaja	3 (joista 1 ma)	2	4 (joista kaksi ma)
koulunkäyntiavustaja	0	1	1
ruokapalveluvastaava	1	1	1
ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1
ravitsemistyöntekijä yhdessä päiväkodin kanssa			1 (25 %)

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	220 Muu koulutus
Tulosityksikkö	Kansalaisopisto, musiikkiopisto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa.

Puruvesi-opisto ja Linnalan opisto yhdistyivät 1.1.2016. Linnalan opisto antaa perinteisellä ja toisaalta joka vuosi uusiutuvalla kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikkiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa 927 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, jonka hallitus toimii myös musiikkiopiston johtokuntana. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso.

Sitovat tavoitteet: Linnalan opiston kanssa on solmittu toistaiseksi voimassa oleva sopimus, johon on kirjattu, että Linnalan opisto sitoutuu järjestämään opetusta Enonkoskella keskimäärin vuosittain vähintään 580 tuntia, hintaan 22 500 €.

Säilytetään oppilaiden mahdollisuus saada musiikkiopistokoulutusta, pitämällä kymmenen oppilaspaikkaa/vuosi.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1450	1455	1449	1449	1449
Toimintatulot/€	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-28 141,68	-30 270,00	-30 270,00	-30 270,00	-30 270,00
Toimintakate/€	-28 141,68	-30 270,00	-30,270,00	-30,270,00	-30,270,00
€/asukas	19,41	20,80	20,89	20,89	20,89

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1450	1455	1449	1449	1449
Linnala opisto					
Toimintatulot/€	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-21 003,78	-21 000,00	-22 500,00	-22 500,00	-22 500,00
Toimintakate/€	-21 003,78	-21 000,00	-22 500,00	-22 500,00	-22 500,00
€/asukas	14,49	14,43	15,53	15,53	15,53

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1450	1455	1449	1449	1449
Musiikkiopisto					
Toimintatulot/€	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-7 137,90	-9 270,00	-7 770,00	-7 770,00	-7 770,00
Toimintakate/€	-7 137,90	-9 270,00	-7 770,00	-7 770,00	-7 770,00
€/asukas	4,92	6,37	5,36	5,36	5,36

Henkilöstö

Enonkoskella yhteyshenkilönä toimii sivistystoimiston toimistos sihteeri.

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	230 Kirjasto
Tulosityksikkö	Kirjasto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Sitovat tavoitteet: Kirjaston perinteisen roolin lisäksi pyritään vahvistamaan kirjaston roolia kuntalaisten yhteisenä olohuoneena, mihin kuuluu mm. kokoontumisia eri merkeissä, harrastus- ja kerhotoimintaa sekä näyttelyitä.

Eri ikäryhmät samoin muut ryhmittymät pyritään huomioimaan. Näkövammaisille ja mahdollisesti muillekin tarkoitettua Celia-palvelumuotoa neuvotaan käyttöön otossa. Lisäksi Lumme-kirjastojen myötä laajentunut seutulainaus mahdollistaa ikääntyville suunnatun materiaalin monipuolistamisen. Laajempi yhteinen kokoelma on etu myös muille ryhmille kuten opiskelijoille ja lukupiireille, jotka saavat maksutta myös muiden kirjastojen aineistot käyttöönsä.

Koulun kanssa jatketaan monipuolista yhteistyötä. Luokkakäynnit pidetään ennallaan: osalla kerran viikossa, osalla tarpeen mukaan. Mahdollisuuksien mukaan muutakin ohjelmaa.

Yhteistyötä Etelä-Savon Lumme-kirjastojen kesken tiivistetään, mm. aineiston yhteinen kilpailutus sekä hankintapolitiikka tulevat ohjelmaan. Osallistutaan Lumme-ohjausryhmän kokouksiin, lisäksi käydään koulutuksissa 2 pv/henkilö.

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1450	1455	1449	1449	1449
Toimintatulot/€	359,95	200,00	250,00	250,00	250,00
Toimintakulut/€	-110 693,62	-117 591,00	-120 184,00	-120 184,00	-120 184,00
Toimintakate/€	-110 333,67	-117 391,00	-119 934,00	-119 934,00	-119 934,00
€/asukas	76,09	80,68	82,77	82,77	82,77
Suunnitelman mukaiset poistot					

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kirjastovirkailija	1,5	1,5	1,5

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	240 Lasten päivähoito
Tulosityksikkö	
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää yksittäisen lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatusta onkin suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista, jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään Enonkoskella päiväkotihoidona. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan. Enonkoskella toiminut yksityinen perhepäivähoitaja lopettaa toiminnan vuoden 2017 loppuun.

Kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja järjestetään tällä hetkellä ainoastaan päiväkotihoidona. Päiväkodin ryhmät jakautuvat siten, että Pikku-Uikkujen ryhmässä hoidetaan 1-4-vuotiaat lapset ja Koskikarujen ryhmässä 4-6-vuotiaat lapset. Päiväkodissa hoidetaan myös vuorohoitoa tarvitsevat lapset perheiden hoidontarpeiden mukaan (ilta-, viikonloppu- ja yöhoito) ja tarjotaan tarvittaessa aamu- ja iltapäivähoitoa esikoululaisille.

Suunnitelmakauden aikana varhaiskasvatusta kehitetään kokonaisvaltaisesti hyödyntämällä henkilöstön pedagogista erityisosaamista. Varhaiskasvatuksessa on useita erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja siksi onkin tärkeää hyödyntää erityisopettajan osaamista, jota ostetaan Savonlinnan kaupungilta. Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa uusi seudullinen (Savonlinna, Enonkoski) varhaiskasvatussuunnitelma, joka on laadittu Opetushallituksen Varhaiskasvatuksen perusteet 2016 asiakirjan pohjalta. Asiakirja edellyttää uusien toimintatapojen käyttöönottoa esimerkiksi toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja pedagogisessa dokumentoinnissa. Tavoitteena on myös lisätä huoltajien ja lasten osallisuutta varhaiskasvatustoiminnassa. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen vuonna 2018 täydennyskoulutuksen avulla.

Sitovat tavoitteet

1. Lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen monipuolisen toiminnan ja leikin avulla lapsen yksilöllisyys huomioiden.
2. Pedagogisen työotteen vahvistaminen toiminnassa. Täydennyskoulutuksesta saadun opin hyödyntäminen.
3. Seudullisen varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta. Ryhmäkohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien noudattaminen. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen käytännöt yhtenäisiksi. Suunnitelmien toteutumisen arviointi.
4. Lasten erityisen tuen tarpeeseen vastaaminen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen hyödyntäminen tarpeen mukaisesti sekä yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa neuvola, perpake (=perhepalvelukeskus) ym.
5. Asiakkaalle palvelujen saatavuus, päivähoitolain ja -asetuksen mukainen 100 %.
6. Asiakastytyväisyyskysely tehdään joka toinen vuosi, uusi kysely vuonna 2018. Toiminnan kehittäminen kyselyn tulosten pohjalta.
7. Talouden kannalta palvelujen tehokas käyttö, hoitopaikkojen täyttöaste 100 %.
8. Riittävä ja osaava, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö (päivähoitolaki ja -asetus).
9. Lapsen ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen.

10. Päiväkodin toimintakulttuurin ja työhyvinvoinnin kehittäminen edelleen. Sekä lapsille, että aikuisille turvallinen ilmapääri. Viihtyisyyden lisääminen pihan remontoinnin loppuun saattamisen avulla.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1449	1449	1449
Perhepäivähoito					
Toimintatulot/€	5 178,51	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-70 600,07	-18 401,00	-14681,00	-14681,00	-14681,00
Toimintakate/€	-65 421,56	-18 401,00	-14681,00	-14681,00	-14681,00
€/asukas	45,12	12,65	10,13	10,13	10,13

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1449	1449	1449
Päiväkoti					
Toimintatulot/€	75 901,15	71 559,00	-67 108,00	-67 108,00	-67 108,00
Toimintakulut/€	-354 004,12	-427 118,00	-452 413,00	-452 413,00	-452 413,00
Toimintakate/€	-278 102,97	-355 559,00	-385 305,00	-385 305,00	-385 305,00
€/asukas	191,80	244,37	-265,91	-265,91	-265,91

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1449	1449	1449
Kotihoidontuki	-72 130,68	-70 170,00	-70 000,00	-70 000,00	-70 000,00
€/asukas	49,75	48,23	48,31	48,31	48,31

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1449	1449	1449
Toimintatulot/€	81 079,66	71 559,00	67 108,00	67 108,00	67 108,00
Toimintakulut/€	-496 734,87	-515 689,00	-537 094,00	-537 094,00	-537 094,00
Toimintakate/€	-415 655,21	-444 130,00	-469 986,00	-469 986,00	-469 986,00
€/asukas	286,66	305,24	324,35	324,35	324,35

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
	9,5	10	10
lastenhoitaja	5	6	5
perhepäivähoitaja	1,5	1	0
päiväkodinjohtaja	1	1	1
lastentarhanopettaja	1	1	1
avustaja, (työllistetty /100 % työaika)	1	1	1
henkilökohtainen avustaja			1
ruokapalveluvastaava/ravitsemissyöntekijä 75 % (yhdessä koulun kanssa)			1

Toimielin	Sivistyslautakunta
Vastuualue	280 Sivistystoimen hallinto
Tulosityksikkö	Joukkoliikenne, sivistystoimen hallinto
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämissä puitteissa. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvellin. Toiminnan painopistealueet ovat esi- ja perusopetus, erityisopetus, iltapäivätoiminta, kirjasto, lasten päivähoito, joukkoliikenne ja sivistystoimen hallinto.

Sitovat tavoitteet: Tietoteknisten välineiden, oppimateriaalien, kaluston ja opetusvälineiden kuntoon sekä henkilöstön koulutukseen tulee edelleen kiinnittää huomiota seuraavien vuosien aikana. Edetään koulun strategian 2014–2017 mukaisesti. Pyritään siihen, että henkilökunta on oikein mitoitettu, kelpoisuusehdot täyttävä ja koulutautumalla ammattitaitoaan ylläpitävä. Koulua pyritään kehittämään ulkopuolisen rahoituksen turvin, joskin hankerahat ovat pienenemään päin.

Seutulippu hinnoitellaan kohtuulliseksi, tällä hetkellä seutulipun hinta on 73 €. Kesästä 2017 lähtien kunnan omavastuuosuus joukkoliikenteestä on 10 %, koska valtio vähentää määrärahoja. Syksystä 2018 omavastuuosuus nousee 20 %.

Asiointiliikenne yhdistetään koululaiskuljetuksiin mahdollisuuksien mukaan kaikilla koululaiskuljetusreiteillä. Asiointiliikenne hoidetaan myös kutsutaksi menetelmällä Ihamaniemen ja Karvilan suunnista.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1449	1449	1449
Toimintatulot/€	2 378,47	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut/€	-68 295,03	-83 101,00	-100 640,00	-100 640,00	-100 640,00
Toimintakate/€	-65 916,56	-83 101,00	-100 640,00	-100 640,00	-100 640,00
€/asukas	45,46	57,11	69,45	69,45	69,45

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	1

5.3 Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan vietolle sekä terveelle ja hallitulle elämälle.

Sitovat tavoitteet

Liikuntapalveluissa säilytetään nykyinen palvelutaso. Uuden kuntosalin käyttö pyritään vakinaistamaan nykyiselle hyvälle tasolle.

Kulttuuripalveluissa pyritään säilyttämään nykyinen palvelutaso. Painopiste on edelleen lasten ja nuorten kulttuuripalveluissa, joiden ohella taloussuunnitelmavuosina palvelutuotannossa pyritään huomioimaan vähitellen myös kunnan väestön ikääntymisen aiheuttamat muutokset palvelutarpeissa.

Nuorilla on mahdollisuus kunnan järjestämään nuorisotilatoimintaan Koskipirtin tiloissa kolme kertaa viikossa. Nuorisoneuvosto edistää aktiivisesti nuorten asioita. Nuorisotilan lisäksi järjestetään lasten ja nuorten retkiä sekä tapahtumia vapaa-aikatoimen ja sivistystoimen yhteistyönä.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	6 114,55	1 200,00	6 900,00	6 900,00	6 900,00
Toimintakulut/€	-250 354,81	-299 797,00	-315 677,00	-315 677,00	-315 677,00
Toimintakate/€	-244 240,26	-298 597,00	-308 777,00	-308 777,00	-308 777,00
€/asukas	168,44	205,22	213,10	213,10	213,10
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 857,20	-11 857,00	-11 857,00	-11 857,00	-11 857,00

Riskilomake/Vapaa-aikalautakunta

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Toiminnallinen Henkilöstöriski, yksityöskentely	Tapaturma uhka, väkivallan uhka	1	Sovittava käytännöt avun saamiseksi	Hoidettu	2018
Toiminnallinen Tiedonkulkuriski	Tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset	1	Säännöllinen keskustelu/ohjeistaminen henkilöstön kanssa	Hoidettu	2018
Vahinko Laitteiston rikkoutuminen	Ei voida tuottaa joitakin palveluista	1	Varalaitteiston hankinta	Vaihtoehdot tiedossa	

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski

3 = merkittävä riski

Toimielin Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 310 Kulttuuritoimi
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimen johtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan kulttuuritoimi edistää, tukee ja tarvittaessa järjestää paikallista kulttuuritoimintaa. kuntalaisia aktivoidaan omatoimiseen kulttuurin tuottamiseen ja harjoittamiseen. Kulttuurityön ensisijaisena tehtävänä on toimintaedellytysten luominen monipuoliselle ja innovoivalle kulttuuritoiminnalle

Sitovat tavoitteet

- Kulttuuritoiminnan tukeminen
- Kulttuuritapahtumien järjestäminen kuntalaisille

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	1 460,00		700,00	700,00	700,00
Toimintakulut/€	-8 216,98	-10 228,00	-9 993,00	-9 993,00	-9 993,00
Toimintakate/€	-6 756,98	-10 228,00	-9 293,00	-9 293,00	-9 293,00
€/asukas	4,66	7,03	6,41	6,41	6,41

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,05	0,05	0,05

Toimielin Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 320 Liikuntatoimi
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimen johtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö, joista keskeisimpiä ovat lapset ja nuoret sekä erityisryhmiin kuuluvat. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen asianmukainen ylläpito.

Vastuualueen 320 kustannuspaikat ovat

- Liikuntatoimi
- Liikuntatalo
- Muut liikuntapaikat

Sitovat tavoitteet

- Lapsille ja nuorille maksuttoman liikuntakerhotoiminnan jatkaminen ja kehittäminen
- Kuntalaisten ikääntymisen huomioiminen kehittämällä väestön toimintakykyä tukevaa liikuntatoimen palvelutarjontaa
- Suorituspaikkojen pitäminen hyvässä kunnossa
- ”Liikettä koko perheelle” -hankkeen tavoitteiden toteutuminen

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	4 454,55	1 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00
Toimintakulut/€	-201 994,81	-224 573,00	-224 789,00	-224 789,00	-224 789,00
Toimintakate/€	-197 540,26	-223 573,00	-218 789,00	-218 789,00	-218 789,00
€/asukas	136,24	153,66	150,99	150,99	150,99
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 857,20	-11 857,00	-11 857,00	-11 857,00	-11 857,00
Liikuntatoimi	-29 207,18	-28 793,00	-29 634,00	-29 634,00	-29 634,00
Liikuntatalo	-97 516,48	-124 275,00	-114 289,00	-114 289,00	-114 289,00
Muut liikuntapaikat	-75 271,15	-70 505,00	-74 866,00	-74 866,00	-74 866,00

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,45	0,45	0,45
Iltavalvoja	0,60	0,60	-
Liikuntapaikkojen hoitaja	0,70	0,70	0,70
Kausiapulainen	0,30	0,30	0,33

Toimielin	Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	330 Nuorisotoimi
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimen johtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat.

Kustannuspaikka ehkäisevä päihdetyö (3310) poistetaan käytöstä ja sen toiminnot sisällytetään nuorisotoimen kustannuspaikkaan.

Sitovat tavoitteet

- Nuorisotoimen kehittäminen kunnan omalla ja seudullisena yhteistyönä
- Kerhotoiminnan, retkien ja tapahtumien tukeminen ja järjestäminen
- Nuorisotilan kehittäminen yhteistyössä nuorten kanssa
- Nuorten työharjoittelun tukeminen
- Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen (mm. aktiivinen nuorisoneuvosto)

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Alle 29-vuotiaat kuntalaiset*	306	321	321*	321*	321*
Toimintatulot/€	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Toimintakulut/€	-27 631,44	-48 634,00	-50 875,00	-50 875,00	-50 875,00
Toimintakate/€	-27 431,44	-48 434,00	-50 675,00	-50 675,00	-50 675,00
€/asukas	18,92	33,29	34,97	34,97	34,97
€/alle 29-vuotias	89,65	150,88	157,87	157,87	157,87
Ehkäisevä päihdetyö	0,00	-800,00			

*SosiaaliEffican enonkoskelaiset 0–28 vuotiaat 25.9.2017

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,20	0,20	0,20
Iltavalvoja	0,40	0,40	-
Nuorisotalon iltavalvojan sijainen			0,75

Toimielin Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 380 Vapaa-aikatoimi hallinto
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimen johtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen hallinto vastaa toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta, vapaa-aikatoimen henkilöstö-, talous- ja muista hallintotehtävistä sekä tiedotuksesta. Vapaa-aikalautakunta järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja.

Sitovat tavoitteet

- Tiedotuksen kehittäminen
- Vapaa-aikatoimen henkilöstön yhteistyön ja osaamisen kehittäminen

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€					
Toimintakulut/€	-12 511,58	-16 362,00	-30 020,00	-30 020,00	-30 020,00
Toimintakate/€	-12 511,58	-16 362,00	-30 020,00	-30 020,00	-30 020,00
€/asukas	8,63	11,25	20,72	20,72	20,72

Henkilöstö	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Rehtori-sivistystoimen johtaja	0,05	0,05	0,05
Toimistos sihteeri	0,15	0,15	0,15

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	400 Tekninen lautakunta
Tulosyksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta maankäytön- ja rakentamisen suunnittelusta, rakentamisen neuvontatehtävistä, omien rakennustensa kunnossapidosta, liikennealueista ja -turvallisuustyöstä, vesi- ja viemärlaitoksen sekä kaukolämmön jakelusta, sekä ympäristön tilan seuraamisesta ja valvonnasta.

Rakennusvalvonnan osalta teknisen lautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa, sen mukaan kuin rakennuslaissa tai muutoin on säädetty tai määrätty. Lisäksi lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojelun viranomaisena.

Vastuualueen tehtävät;

- ✓ maankäytön ja rakentamisen suunnittelu, kaavoitus
- ✓ rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut
- ✓ kunnan omien rakennusten kunnossapito
- ✓ kunnan kiinteistöjen kiinteistöhoito
- ✓ liikennealueiden kunnossapito
- ✓ puistojen ja puistometsien hoito
- ✓ sataman ja laitureiden ylläpito ja hoito
- ✓ kunnan rakennuttamistehtävät
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen ylläpito
- ✓ kaukolämpölaitoksen ja verkoston ylläpito
- ✓ rakennusvalvonta
- ✓ kunnan ympäristönsuojelutehtävät
- ✓ työsuojelutehtävä

Sitovat tavoitteet merkitty tulosalueraportteihin

- ✓ huolehtia, että kunnassa on vapaita tontteja rakentamiseen
- ✓ rakennusten pitäminen kunnossa siten, että ovat käytettävissä käyttötarkoitukseensa
- ✓ huolehtia liikenneväylien kunnosta
- ✓ kuntalaisille hoidetut viihtyisät puisto-alueet
- ✓ venepaikkojen tarjoaminen riittävässä määrin
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen osalta taata vesihuollon toiminta
- ✓ varmistaa lämmön toimitus kaikissa olosuhteissa
- ✓ rakennusvalvonnan toiminta, luvat enintään 4 viikon käsittelyaika
- ✓ valvoa ympäristön tilan säilymistä, ympäristökatselukset vuosittain
- ✓ työsuojelun kehittämien, toiminta ilman työtaturmia

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	1 468 755,76	1 495 263,00	1 498 920	1 498 920	1 498 920
Toimintakulut/€	-1 491 768,09	-1 565 419,00	-1 631 412	-1 631 412	-1 631 412
Toimintakate/€	-23 012,33	-70 156,00	-132 492	-132 492	-132 492
€/asukas	-15,87	-48,22	-94,44	-91,44	-91,44
Suunnitelman mukaiset poistot	-488 354 24	-473 123,00	-590 890	-590 890	-590 890

Henkilöstö

	TP 2016	TA 2017	TA 2018
*kunnaninsinööri	1	1	1
*toimistosihiteeri	1	1	1
*vesilaitoksen vastaava hoitaja/kiinteistön hoitaja	1	1	1
*kiinteistöhoitaja/laitosmies	1 (2)	1	1,3
*rakennusmies	1	1	1
*kiinteistöhoitaja/yleiset alueet			0,5
*siistijä	4	4	4
*puistotyöntekijä/työllistetty	2	2	2
*oppisopimus	1	0	1
*työkokeilu	2	2	0
*opiskelijat harjoittelu SAMI	1	1	0
Yhteensä	15	14	12,5

Riskilomake/Tekninen lautakunta

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Veden pilaantuminen	Uusi vedenottamo	2. to, ta, va	Varaveden toimitusjärjestelmä Toinen vedenottamo	Sopimus Esitetty kh/kv/selvitys meneillään	On 2017–2018
Lämmön toimitus keskeytyy	Koskenhelmi ja vanhustentalot ilman lämpöä	2. to, ta, va	Varavoimakoneet sähköllä peruslämpöä ja valoa	Hankittu Sähkön syöttö suoraa ulkoa	On 2016–2017
Sähkön katkeaminen yli 12 h	Talvella putkien jäätymiset, kylmyys	1. to, ta, va	Varavoimakoneet kunta Tulisijat yksityisillä kiinteistöillä	Hankittu On suositus okt, uudemmat pakollinen	On osin
Tietoliikennehäiriö / tuhoutuminen	Ei varmuuskopioita, jatkuvuuden varmistus	2. to, ta, va	Varmuuskopiointi, arkistot kuntoon, sähköinen arkistointi ?	Osittain hoidettu Käynnistynyt 2017	Jatkuvaa
Henkilöstöriski	Käytännön töiden hoituminen	2. to, st, va	Sovittava käytännöt "varallaolohenkilö" Sopimus naapurikunnan kanssa	Ei hoidettu, pakko hoitaa	2017

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski = taloudellinen

3 = merkittävä riski va = vahinko

st = strateginen

to = toiminnallinen

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	410 Yleiset alueet
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuuskäytökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuvan luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista raskautta.

Vastuualueen tehtävänä on

- ✓ liikenneväylien ja katuvalojen ylläpito
- ✓ puistot ja puistometsiköt
- ✓ yksityistieasiat sekä tielautakunnan toimitukset
- ✓ jätehuollon kehittäminen
- ✓ ulkoilu- ja liikuntapaikat

Sitovat tavoitteet

- ✓ valaisinrunkojen uusiminen
- ✓ puistometsien raivaukset
- ✓ yksityistie avustukset maksatus toukokuun loppuun mennessä
- ✓ keräyspisteen (metalli, lasi, paperi, pahvi, vaate ja SER, haitallisetjätteet) säilyttäminen kuntataajamassa
- ✓ liikuntapaikat kesä ja talvi kuntalaisten käytössä

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	41 166,48	46 334,00	42 068	42 068	42 068
Toimintakulut/€	-185 164,15	-208 707,00	-237 504	-237 504	-237 504
Toimintakate/€	-143 997,67	-162 373,00	-195 436	-195 436	-195 436
€/asukas	-99,31	-111,60	-134,88	-134,88	-134,88
Suunnitelman mukaiset poistot	-73 452,54	-65 266,00	-80 681	-80 681	-80 681

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Elohopealamppujen vaihto lediin	25	100	0
Katuvalojen valaisimien uusiminen	0	0	30
Puistometsien raivaukset ha	60	20	10

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	420 Kiinteistöt
Tuloyksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.

Vastuualan tehtävät:

- ✓ kunnan omien kiinteistöjen, rakennusten kunnossapito ja käyttöturvallisuus
- ✓ kunnankiinteistöjen kiinteistöhoito
- ✓ rakennuksiin liittyvät rakennuttajatehtävät
- ✓ kunnan kiinteistöjen vuokraus ja myynti

Sitovat tavoitteet

- ✓ rakennusten käytettävyys tarkoitukseensa
- ✓ kiinteistöjenhoito ympärivuorokautisesti (varallaolo)
- ✓ kiinteistötuotot/poistot olisivat tasapainossa

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	1 029 296,27	1 051 049,00	1 059 945	1 059 945	1 059 945
Toimintakulut/€	-646 432,90	-644 025,00	-695 796	-695 796	-695 796
Toimintakate/€	382 863,37	387 024,00	364 149	364 149	364 149
€/asukas	264,04	266,00	251,31	251,31	251,31
Suunnitelman mukaiset poistot	-354 485,33	-360 177,00	-413 612	-413 612	-413 612

Tulosalue sisältää myös sisäisesti laskutettavat kiinteistöt, joiden kustannuksen peritään kokonaisuudessaan tilojen käyttäjiltä.

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Käyttöön soveltuvat rakennukset %	100	100	100
Kiinteistön henkilöstökulut €/m ³ (54213 m ³)	4,25		
Vuokrausaste %	80	80	90

Toimielin Tekninen lautakunta
 Vastuualue 440 Kaukolämpölaitos
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

Vastuu alueen tehtävät;

- ✓ hankkia alihankintana kaukolämpö mahdollisimman edullisesti
- ✓ huoltaa ja korjata jakeluverkostoa
- ✓ hankkia uusi liittyjiä jakeluverkostoon

Sitovat tavoitteet

- ✓ lämmön toimitus ilman keskeytyksiä
- ✓ lämmön myynti kannattavasti

Määrärahataulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	227 157,7	211 170,00	223 730	223 730	223 730
Toimintakulut/€	-203 890,35	-195 045,15	-179 476	-179 476	-179 476
Toimintakate/€	23 266,72	16 125,00	44 254	44 254	44 254
€/asukas	16,05	11,08	30,54	30,54	30,54
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 933,56	-1 740,00	-1 566	-1 566	-1 566

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Lämmön jakelun keskeytys h	0	0	0
Lämpöenergian myyntihinta €/MWh	80,44	80,44	80,44
Lämpöenergian myynti tuotto €	226 519,57	191 700,00	157 677,00
Liittymien lukumäärä kpl	25	26	26

Toimielin Tekninen lautakunta
 Vastuualue 450 Vesi- ja viemärlaitos
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vesi- ja viemärlaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

Vastuu alueen tehtävät;

- ✓ vedenottamon ja vedenkäsittelyn hoitaminen
- ✓ vedenjakeluverkoston ylläpito ja korjaukset
- ✓ jätevesiverkoston ja pumppaamoiden ylläpito ja korjaukset
- ✓ jäteveden käsittely lupaehtojen mukaisesti

Sitovat tavoitteet

- ✓ häiriötön vedenjakelu
- ✓ veden laadun tulee täyttää juomaveden laatuvaatimukset
- ✓ jätevedenpuhdistamon osalta lupaehtojen täyttäminen
- ✓ varavedenottamon käyttöönotto

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	155 109,67	164 210,00	157 677	157 677	157 677
Toimintakulut/€	-156 599,64	-163 959,00	-156 012	-156 012	-156 012
Toimintakate/€	-1 489,97	251,00	1 665	1 665	1 665
€/asukas	-1,03	0,17	1,14	1,14	1,14
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 482,81	-45 940,00	-95 031	-95 031	-95 031

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Keskeytykset vedenjakelussa h	1 kiinteistö, 1 vrk	0	0
Veden laatu huomautukset kpl	0	0	0
Jäteveden osalta häiriöt kpl	0	0	0
Vesi laitoksen tulos €	-156,96	251,00	1 665,00

Toimielin Tekninen lautakunta
 Vastuualue 460 Palo- ja pelastustoimi
 Tulosityksikkö
 Vastuuhenkilö Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Turvata kuntalaisille hyvä perusturvallisuuden taso ja antamalla neuvontaa sekä valistusta. Toiminnasta vastaa Etelä-Savon pelastuslaitos, paikallisena toimijana Enonkosken sopimuspalokunta.

Vastuualueen tehtävät:

- ✓ palo- ja pelastustoimi
- ✓ palotarkastukset
- ✓ opastus ja neuvonta
- ✓ koulutus

Sitovat tavoitteet

- ✓ turvata turvallisuustaso palo ja pelastustoimen osalta kunnan alueella

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€					
Toimintakulut/€	-138 067,45	-155 294,00	-154 135	-154 135	-154 135
Toimintakate/€	-138 067,45	-155 294,00	-154 135	-154 135	-154 135
€/asukas	-65,20	-106,73	-106,37	-106,37	-106,37

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Tulipalojen ja onnettomuuksien määrä kpl	44	74	45
Vapaapalokunnan henkilöstö	9	9	9
Ensivaste	31	30	33

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	480 Tekninen toimisto/hallinto
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Teknisen sektorin eri tulosyksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

Vastuualueen tehtävät;

- ✓ teknisen toimen eri toimialueiden ja henkilöstön yhteensovittaminen
- ✓ rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut, ARA
- ✓ kunnossapidon suunnittelu rakennusten ja eri toimialueiden rakenteiden osalta
- ✓ rakennuttamistehtävät
- ✓ rakennusvalvonta
- ✓ ympäristönsuojelu
- ✓ työsuojelu koko kunnan osalta

Sitovat tavoitteet;

- ✓ rakennusten käytettävyys
- ✓ maksuton korjausneuvonta ns. korjausneuvoja toiminta
- ✓ rakennuslupien myöntäminen 4 viikon sisällä
- ✓ ympäristölupien ajan tasalla pitäminen
- ✓ kuntayhteistyön käynnistäminen rakennus- ja ympäristövalvonnan osalta
- ✓ ei työtaturmia

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449
Toimintatulot/€	16 026,27	22 500,00	15 500	15 500	15 500
Toimintakulut/€	-161 613,60	-178 389,00	-208 489	-208 489	-208 489
Toimintakate/€	-145 587,33	-155 889,00	-192 989	-192 989	-192 989
€/asukas	-100,41	-107,14	-133,19	-133,19	-133,19

Tunnusluvut:	TP 2016	TA 2017	TA 2018
ARAN hakemukset, siirtyivät ARALLE 2017	4	0	0
Rakennusluvut, toimenpideluvat ja -ilmoitukset	48	35	35

6. Investointiosia

1000 Tasekustannuspaikka

	Projekti	TP 2016 €	TA 2017 €	TA 2018 €	TS 2019 €	TS 2020 €
1320 Kunnanhallitus						
	9550 Kiinteä omaisuus		15 000	15 000		
	9550 Tiealueiden ostot taajama-alueella	10 000,00	30 798			
	9550 Maanostot		155 573			
	9560 ATK-hankinat, U					
	9562 Langaston laajakaista, U	46 000,00				
	9570 Suur-Savon Sähkön osakkeet		215 000			
	9570 Käyttöomaisuuden ostot	29 702,34				
4100 Liikenneväylät						
	9422 Laidunalueen kuivatusojat, K, Pa		20 000			
	9422 Teollisuustien leikkaus, K, Pa		30 000			
	9422 Kaavatiet ja maankäyttö, K, Pa	10 006,44	10 000	15 000	20 000	
	9423 Metsätien ja Kuusitien tieluiskien kunnostus, K, Pa		15 000	15 000		
	9424 Katuvalot, K, Pa	5 431,29	6 000	8 000	8 000	
4104 Muut yleiset alueet						
	9443 Ruohonleikkuri, U, Pv	4 410,73		7 000		
	9449 Leikkikentät, K				30 000	
	9464 Koskenvarren liikennealue ja opasteet, U, Pa			20 000		
	9465 Kirkonkylän torialue, kävelysilta, U, Pa		30 000			
	9467 Sahalammen kunnostus ja veneväylän merkintä, K, Pa		60 000	30 000	10 000	
4114 Ulkoilu- ja liikuntapaikat						
	9301 Kirkonkylän urheilukentän katsomo, toimenpiteet				20 000	
	9300 Juoksuradan tiilimurske, K, Pa				10 000	
	9304 Koulun kaukalon kivituhka, K, Pa				6 000	
	9305 Kuntoiluportaiden rakentaminen			20 000		
4220 Toimitilat						
	Kohde 4262 Kirkonkylän koulu					
	9404 Alakoulun ilmastoinnin uusiminen, K, Pv					
	9404 Kirkonkylän koulun salin lattia, K, Pa	10 578,50	166 000		12 000	
	9405 Kirkonkylän koulun takaportaiden asbestipurku ja korjaus, K, Pv				16 000	

Kohde 4268 Enonkosken koulu 9463 Koulun keittiön laitteiden uusintaa, K, Pv								
Kohde 4272 Liikuntatalo 9302 Kuntosalin suunnittelu ja rakentaminen, U, Pa 9302 Piha-alueen asfaltointi/laajenus/muutokset, U, K, Pa 9302 Liikuntatalon salin lattia, K, Pa 9303 Liikuntatalon aurinkopaneelit, U, Pa	269 997,50	10 000	8 000	20 000				
Kohde 4304 Nuorisotila Koskipirtti 9410 Koskipirtin kunnostus, K, Pa		12 500	6 000					
Kohde 4286 Päiväkoti 9407 Päiväkodin muutokset/piha-alue, K, Pa 9408 Päiväkodin ikkunoiden uusinta, K, Pa	13 672,67	15 000	15 000					
Kohde 4318 Keskusvarasto 9310 Autohankinnat, U, Pv 9444 Alumiiniteline (torni), U, Pv			35 000	8 000				
4240 Sosiaalitoimen rakennukset								
Kohde 4240 Palvelutalo Koskenhelmi 9401 Ulko-ovien uusinta, K, Pa 9401 Vesikaton korjaus ja maalaus, K, Pa 9401 Palvelutalo Koskenhelmen huoneistojen korjaus, K, Pa 9402 Koskenhelmen IV-tehostuksen suunnitelma, K, Pv 9403 Koskenhelmen ikkunat sisäpihan puolelle, K, Pa	10 541,91	30 000 23 000	24 000 8 000 16 000	350 000				
4280 Asuinrakennukset								
Kohde 4246 Vanhusten vuokratalo Tervarannantie 9400 Vanhustentalot, huoneistojen kunnostus, K, Pa 9411 Vanhustentalot, ulko-ovien ja lukitusten uusiminen A-taloon, K, Pa 9412 Vanhustentalot, A-talon raput, K, Pa 9413 Vanhustentalojen paloturvallisuus, K, Pv	41 185,08	45 000	50 000 11 000 7 000 50 000	50 000				
4320 Vuokratut tuotantotilat								
Kohde 4314 Teollisuushalli 2 Teollisuustie 1 9417 Teollisuushalli 2, lämmityskattilla, varaaja ja piippu, K, Pv Teollisuushalli 2, hallin laajennus, U, Pv			1 000 000					
Kohde 4315 Teollisuushalli 3 Teollisuustie 8 9415 Teollisuushalli 3, piha-alueen asfaltointi, K, Pa			12 000					
4340 Tuottamattomat ja vajaakäyttöiset tilat 9414 Makasiinin katon perus ja maalaus, K, Pa				16 000				

5500 Pohjavedennottamot							
Kohde 5510 Tonttonmäen pohjavedennottamot							
9437 Tonttonmäen pohjavedennottamot, U, Pv						170 000	
5530 Vesi- ja viemäriinjat							
9438 Hyypiänniemi-Jokisivu, U, Pv			24 774,86	6 000			200 000
9439 Tonttonmäki, Käyttöveden varmistaminen, U, Pv				100 000		170 000	
5550 Jv-puhdistamo							
9434 Jätevedenpuhdistamo, väljän uusiminen, K, Pv						40 000	
9414 Rivitalo 1, lvi saneeraus, K, Pv			188 929,34				
Investointimenot yhteensä			665 230,66	994 871		1 793 000	200 000
Rahoitusosuudet investointeihin							
9100 Kotipalveluauto			13 384,75				
9101 Erityisryhmien kuntoilulaite			1 666,74				
9302 Liikuntahalli			65 000,00				
9401 Palvelutalon uuni			5 569,58				
9438 Käyttöveden varmistaminen				25 000		90 000	
9464 Koskenvarren liikennealue ja opasteet						15 000	
9550 Kiinteä omaisuus/käyttöomaisuuden myynti			6 800,00				
Investointitulot yhteensä			92 421,07	25 000		105 000	
Nettomeno			572 809,59	969 871		1 688 000	200 000

Investointiosan talousarvio 2017 sarake sisältää 2017 ta-muutokset

9401 Palvelutalo Koskenhelmi, huoneiden uusiminen 23 000 €

9404 Kirkonkylän koulu, talotekniikka 160 000 €

9550 Kiinteä omaisuus, maanostot 30 798 €

4560 ATK-hankinnat 155 573 €

9570 Osakkeet ja osuudet 116 000 €

Yhteensä 485 371 €/alkuperäinen ta 509 500 €

U = Uusinvestointi
Pa = Palvelun parantaminen
K = Korjausinvestointi
Pv = Palvelun varmistaminen

7 Rahoitusosa

VEROTULOT

Kunnan tuloverotuotoksi vuodelle 2018 on arvioitu 3 550 000 €, tuloveroprosentin ollessa 21,0 %.

Kunnan osuuden yhteisöverotuotosta arvioidaan olevan 583 000 €. Kiinteistöverotuotoksi on arvioitu 541 000 € seuraavilla kiinteistöveroprosenteilla yleinen 0,80 %, vakituinen asuinrakennus 0,50 %, ja muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,10 %. Valtuuston päätös 14.11.2017

	TP 2016 €	TA 2017 €	TA 2018 €	TS 2019 €	TS 2020 €
	3 569	3 562	3 550		
Kunnan tulovero	701,27	000,00	000,00	3 615 000,00	3 710 000,00
Kiinteistövero	424 055,97	439 000,00	541 000,00	541 000,00	541 000,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	550 112,07	552 000,00	583 000,00	601 000,00	626 000,00
	4 543	4 553	4 674		
Verotulot yhteensä	869,31	000,00	000,00	4 757 000,00	4 877 000,00
Asukasluku	1 505	1 455	1 449	1 449	1 449
€/asukas	3 019,18	3 129,21	3 225,67	3 282,95	3 365,77
VALTIONOSUUEDET					
Peruspalv.valt.osuus	5 650	5 261	5 265	5 265 594,00	5 265 594,00
(yleinen valt.osuus)	312,00	981,00	594,00		
Opetus- ja kulttuuritoimi	-423 408,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	5 226	5 261	5 265		
Valtionosuudet yhteensä	904,00	981,00	594,00	5 265 594,00	5 265 594,00
€/asukas	3 473,03	3 616,48	3 633,95	3 633,95	3 633,95
KORKOTUOTOT					
	21 477,79	20 000,00	20 000,00	29 520,00	29 520,00
€/asukas	14,27	13,75	13,80	20,37	20,37
MUUT RAHOITUSTUOTOT					
	20 036,53	40 000,00	40 000,00	46 500,00	46 500,00
€/asukas	13,31	27,49	27,61	32,09	32,09
SATUNNAISET TUOTOT					
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
€/asukas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KORKOKULUT					
	0,00	0,00	-8 000,00	-16 000,00	-16 000,00
€/asukas	0,00	0,00	-5,52	-11,04	-11,04
MUUT RAHOITUSKULUT					
	-191,92	0,00	0,00	0,00	0,00
€/asukas	-0,13	0,00	0,00	0,00	0,00
SATUNNAISET KULUT					
	-64 825,23	0,00	0,00	0,00	0,00
€/asukas	-43,07	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHASTOJEN LISÄYS					
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
€/asukas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ					
	9 812	9 874	9 999	10 098	10 218
Tulot yhteensä	287,63	981,00	594,00	614,00	614,00
Tulot €/asukas	6 519,79	6 786,93	6 901,03	6 969,37	7 052,18

Menot yhteensä	-65 017,15	0,00	-8 000,00	-16 000,00	-16 000,00
Menot €/asukas	-43,20	0,00	-5,52	-11,04	-11,04
	9 747	9 874	9 991	10 082	10 202
Netto	270,48	981,00	594,00	614,00	614,00
Netto €/asukas	6 476,59	6 786,93	6 895,51	6 958,33	7 041,14

8 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 100	658	718	539	611
Satunnaiset erät, netto	-65				
Tulorahoituksen korjaukset		-70	-70	-70	-70
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-665	-510	-1763	-768	-200
Rahoitusosuudet investointeihin	65	25	105		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28	70	70	70	70
Toiminnan ja investointien rahavirta	463	173	-940	-229	411
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset					
Antolainauksen vähennykset	82	30	36	36	36
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			1200		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-120	-120
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-581				
Rahoituksen rahavirta	-499	30	1236	-84	-84
Rahavarojen muutos	-36	203	296	-313	327
Rahavarat 31.12.	2 843	3046	3342	3029	3356
Rahavarat 1.1.	2 879	2843	3046	3342	3029

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	463	636	-304	-533	-122
Lainanhoitokate			90,8	4,2	4,8
Kassan riittävyys, pv	92	100	92	90	104
Asukasmäärä	1 450	1 455	1 449	1 449	1 449

Lainanhoitokate ohjearvo yli 2 / hyvä

Kassan riittävyys ohjearvo 14-30 pv / riittävä

Tavoitearvo yli 30 pv

9 Tuloslaskelma (ulkoinen)

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1914	1367	1256	1256	1256
Myyntituotot	838	613	530	530	530
Maksutuotot	213	94	88	88	88
Tuet ja avustukset	141	73	63	63	63
Muut toimintatuotot	722	587	575	575	575
Toimintakulut	10626	10584	10558	10558	10558
Henkilöstökulut	3279	2463	2404	2404	2404
Palkat ja palkkiot	2522	1822	1840	1840	1840
Henkilöstösivukulut	756	641	564	564	564
Eläkekulut	723	581	509	509	509
Muut henkilösivukulut	33	60	55	55	55
Palvelujen ostot	5931	7222	7235	7235	7235
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	657	568	582	582	582
Avustukset	302	277	282	282	282
Muut toimintakulut	457	54	55	55	55
Toimintakate	-8712	-9217	-9302	-9302	-9302
Verotulot	4544	4553	4674	4674	4674
Valtionosuudet	5227	5262	5266	5266	5266
Rahoitustuotot ja -kulut	0	60	52	52	52
Korkotuotot	21	20	20	20	20
Muut rahoitustuotot	20	40	40	40	40
Korkokulut	0	0	8	8	8
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	1100	658	690	690	690
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-510	-486	-603	-603	-603
Muut lisäpoistot					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut	-64				
Tilikauden tulos	526	172	87	87	87
Rahastojen lisäys/vähennys					
Tilikauden yli/alijäämä	526	172	87	87	87
Tunnuslukuja:					
Toimintatuotot/Toimintamenot %	18	13	12	12	12
Vuosikat/Poistot %	216	135	114	114	114
Vuosikate, euro/asukas	759	452	476	476	476
Kertynyt yli-/alijäämä t€	5742	5914	6001	6088	6175
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 960	4 065	4 141	4 202	4 262
Asukasluku vuoden lopussa	1450	1455	1449	1449	1449

**10 Talousarvion 2018 määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto
(ulkoinen/sisäinen)**

	Sit. ¹⁾	Toimintakate	Menoarviot	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Tarkastuslautakunta				
Tarkastustoimi	N	-13 541	13 541	
Kunnanhallitus				
Yleishallinto	N	-684 370	760 056	75 686
Terveystoimi	N	-3 356 062	3 356 062	
Sosiaalitoimen ostopalvelut	N	-2 592 042	2 592 042	
Maa- ja metsätilat	N	180 166	61 934	242 100
Työllisyydenhoito	N	-173 633	173 633	
Sivistyslautakunta				
Perusopetus	N	-1 494 160	1 823 051	328 891
Muu koulutus	N	-30 270	30 270	
Kirjasto	N	-119 934	120 184	250
Lasten päivähoito	N	-469 986	537 094	67 108
Sivistystoimen hallinto	N	-100 640	100 640	
Vapaa-aikalautakunta				
Kulttuuritoimi	N	-9 293	9 993	700
Liikuntatoimi	N	-218 789	224 789	6 000
Nuorisotoimi	N	-50 675	50 875	200
Vapaa-aikatoimen hallinto	N	-30 020	30 020	
Tekninen lautakunta				
Yleiset alueet	N	-195 436	237 504	42 068
Kiinteistöt	N	364 149	695 796	1 059 945
Kaukolämpölaitos	N	44 254	179 476	223 730
Vesi- ja viemärlaitos	N	1 665	156 012	157 677
Palo- ja pelastustoimi	N	-154 135	154 135	
Teknisen toimen hallinto	N	-192 989	208 489	15 500
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B			4 674 000
Valtionosuudet	B			5 265 000
Korkotulot	B			20 000
Muut rahoitustulot	B			40 000
Korkomenot	B		8 000	
Muut rahoitusmenot	B			
Satunnaiset erät	B			
Rahastojen lisäys (-)	B			
INVESTOINTIOSA				
Tiealueiden ostot taajama-alueella	N		15 000	
Kaavatiet ja maankäyttö	N		15 000	
Metsä- ja Kuusitien tieluiskien kunnostus	N		15 000	
Katuvalot	N		8 000	
Ruohonleikkuri	N		7 000	
Koskenvarren liikennealueet ja opasteet	N		5 000	
Sahalammen kunnostus ja veneväylän merkintä	N		30 000	
Kuntoiluportaiden rakentaminen	N		20 000	
Koulun keittiön laitteiden uusintaa	N		8 000	
Liikuntatalon aurinkopaneelit	N		6 000	
Koskipirtin kunnostus	N		8 000	
Päiväkodin muutokset/piha-alue	N		15 000	
Päiväkodin ikkunoiden uusiminen	N		25 000	
Autohankinnat	N		35 000	
Alumiiniteline (torni)	N		8 000	
Koskenhelmen huoneistojen korjaus	N		24 000	
Koskenhelmen IV-tehostuksen suunnitTELU	N		8 000	
Koskenhelmen ikkunoiden uusiminen sisäpihan puolelle	N		16 000	
Vanhustentalojen huoneistojen kunnostus	N		50 000	
Vanhustentalo A:n ulko-ovien ja lukitusten uusiminen	N		11 000	

	Sit. ¹⁾	Toimintakate	Menoarviot	Tuloarviot
INVESTOINTIOSA				
Vanhustentalo A:n rappujen uusiminen	N		7 000	
Vanhustentalojen paloturvallisuus	N		50 000	
Teollisuushalli 2:n laajennus	N		1 000 000	
Teollisuushalli 3:n piha-alueen asfaltointi	N		12 000	
Tonttonmäen pohjavedenottamo	N		170 000	
Tonttonmäki, käyttöveden varmistaminen	N		80 000	
Jätevedenpuhdistmon väljän uusiminen	N		40 000	
RAHOITUSOSA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	B			36 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			1 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Oman pääoman muutokset				
Vaikutus maksuvalmiuteen			258 259	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA			13 469 855	13 454 855

15 000

¹⁾ N = sitovuus nettomäärärahana/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Tämä talousarvio / taloussuunnitelma vuosille 2018 - 2020 on hyväksytty
Enonkosken kunnanvaltuuston kokouksessa 19.12.2017 § 62

Tauno Nurmio
valtuuston puheenjohtaja

Kari Kuuramaa
kunnanjohtaja